

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

JUNIJ 2025

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 11. 7. 2025

Končna redakcija: 11. 7. 2025

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za junij 2025

Junija je varuhinja prejela 172 odzivov, kar je več kot maja, a manj kot junija lani in tudi manj od lanskega mesečnega povprečja. Glavni razlog za to je odsotnost množičnih verižnih odzivov. Prvič po dolgem času se je zgodilo, da je bilo število odzivov na TV Slovenija manjše od števila odzivov, ki se nanašajo na ves javni zavod (kamor spadajo odzivi na jezik, tehnične zadeve, oglaševanje in dostopnost). Na Televizijo Slovenija se je nanašalo 49 odzivov, več kot polovica (28) jih je bilo na njen Informativni program. Vendar tokrat nanj ni bilo nobene upravičene pritožbe zaradi večje kršitve programskih standardov. Nekaj je bilo mnenj (o oddajah Marcel in Politično s Tanjo Gobec), kritik (o oddaji Politično s Tanjo Gobec in o prispevku o vetrnih elektrarnah) in pohval (oddaji Intervju). Daljšo pritožbo je poslalo Gibanje za pravice Palestincev, ki je oddaji Zrcalo tedna, 22. 6., očitalo, da je »zavržna izraelska propaganda o izraelski vojski«, da ne temelji na dejstvih in da zato ne bi smela imeti mesta na javni televiziji. Pritožba se je izkazala za neutemeljeno.

Upravičena pa je bila pritožba gledalca nad napačnim podatkom v prispevku o 80. obletnici poveljnih pobojev, v katerem je sogovornik navedel 24.000 žrtev. Novinarka je takoj po opozorilu gledalca podatek preverila in v večernih poročilih pojasnila, da je to skupno število žrtev med domobranci med vojno in po njej.

Netočen podatek je izrekel tudi gost oddaje Dnevna soba, 3. junija. Zaradi neprimerne načina promocije knjige oddaja ni več dostopna, je pa uredništvo obljubilo, da bodo sporno navedbo pojasnili s primernim gostom v eni od jesenskih oddaj.

Športni program TV Slovenija je prejel pripombo zaradi neporočanja o nastopu slovenske mladinske rokometne reprezentance. Urednik je gledalcu podrobno pojasnil merila za poročanje o mladinskih in članskih reprezentancah.

Otroški in mladinski program TV Slovenija je prejel tri pohvale za več oddaj in za dogodek Čist hud žur.

Tudi za Prvi program Radia Slovenija je njegova redna poslušalka našela več pohval, poslušalca pa je zmotilo predvajanje hrvaške glasbe.

Poslušalec radijske oddaje na Prvem Eppur si muove, 30. junija, je opozoril na netočen in zavajajoč podatek, da priseljeni delavci v italijanskem Tržiču ustvarijo 40 milijonov evrov dohodka na prebivalca. Novinarka netočnega podatka sogovornika ni odstranila niti popravila, se je pa na napako primerno odzval odgovorni urednik.

Poslušalec radijskega programa za italijansko narodno skupnost je članku na spletni strani Radia Capodistria očital, da zagovarja zloglasno organizacijo X Mas. Uredništvo je pojasnilo, da članek ne povečuje fašizma, temveč govori o oddelku italijanske vojske, ki se je po 8. septembru 1943 razdelil na enoto, ki se je borila skupaj z zavezniki, in na enoto, ki je zagrešila fašistična grozodejstva. Varuhinja je ugotovila, da članek ni spoštoval poklicnih meril in programskih standardov glede celovitosti in poštenosti, saj je izpostavil »pozitivno« enoto X Masa in grozodejstva fašistične enote le omenil; ob navedbi preganjanja Judov in pokolov Italijanov pa je povsem zamolčal bistven podatek - o grozodejstvih nad Slovenci.

Tudi na MMC je prišlo več pripomb na netočne in pomanjkljive navedbe. Konfederacija sindikatov zavarovalništva Slovenije je opozorila, da je MMC objavil demanti ministrstva za delo na njihove trditve, čeprav uredništvo pred tem njihovih navedb in izračunov sploh ni objavilo. Junij je tudi sicer izstopal po zelo velikem številu opozoril občinstva na manjše napake. Kar 25 se jih je nanašalo na jezikovno kulturo. Med njimi je bilo osem pritožb na Dnevnik, 10. junija, v katerem je bil prispevek o strelskem pohodu v Gradcu brez prevoda vseh nemško govorečih sogovornikov. V britanskem dokumentarcu Sedem dni na Marsu je bralec izgovoril slovensko ime kraterja Jezero na Marsu po angleško, bralec MMC-ja je opozoril na napačno sklanjanje v članku o kondomu. V Poročilih ob petih, 8. junija, so spet uporabili izraz poskus atentata, čeprav so jezikovni svetovalci že lani priporočili rabo besede atentat. Dva odziva sta opozorila na podobno ponavljanje starih napak s pozdravom »Dober večer« v Dnevniku. Že lani so se jezikovni svetovalci in uredništvo dnevnoinformativnih oddaj na TV Slovenija dogovorili, da poleti voditelji ne nagovorijo gledalcev s pozdravom »Dober večer«, temveč »Dober dan« ali »Pozdravljeni«.

Na dostopnost vsebin se je pritožila gledalka, ki se je veselila slovenskega filma Babica gre na jug, vendar ta zaradi rekonstruirane različice filma ob premiernem predvajanju ni bil opremljen s podnapisi za gluhe in naglušne, dobil jih je šele ob ponovitvi in pri ogledu na zahtevo.

V mnogih primerih so uredniki že ob prejemu odziva ustrezno ukrepali. V petih primerih ugotovljenih odstopanj od poklicnih meril pa niso, zato jim je varuhinja zapisala priporočila.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Dnevnik ob petih, 7. 6.: »Ob tako občutljivi narodni zgodovini navajati povsem neresnične številke je nedopustno«	5
Zrcalo tedna, 22. 6.: Odziv na komentar Edvarda Žitnika.....	6
Pohvali	8
Mnenja.....	8
Kritiki	9
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	10
Zahvala za dogodek Čist hud žur in pohvala Otroškemu in mladinskemu programu.....	10
Pohvali	12
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	14
Odmev na oddajo Dnevna soba, 3. 6.	14
IV. ŠPORTNI PROGRAM	16
»Niti ene same besede« o nastopu naše mladinske rokometne reprezentance«	16
V. TV MARIBOR	18
Oddaja Dober večer: »Nikjer ni podatka o gostu oddaje«	18
VI. SPLOŠNO	19
Mnenje: »Vse oddaje se poslavljajo, kaj bomo gledali čez poletje?«	19
RADIO SLOVENIJA	19
I. RADIO PRVI	19
Eppur si muove – In vendar se vrti, 30. 6.: »Nekritično širjenje milijonskih neumnosti“	19
»Hrvaška propaganda«	21
II. RADIO SPLOŠNO.....	22
Mnenje: Veliko pohval in nekaj kritik.....	22
MMC.....	23
I. NOVINARSKE VSEBINE	23
»Ne moremo razumeti objave demantija na trditve, ki jih sploh niste objavili«	23
»Čestitam, javni zavod posebnega pomena, za še en /.../ naslov«	25
»Kakšen zavajajoč podnaslov je ...«.....	26
»... Le prepisovanje kalnih reklamnih obljub nekega youtuberskega vplivnika ...«	27
»Mar so za plačnike prispevka RTVS zanimive samo restavracije?«	28
II. UPORABNIŠKE VSEBINE.....	29
Pobuda: Ob umiku komentarja naj ostane zapis razloga za umik in identifikacija administratorja	29
III. STORITVE	30
»V arhivu 365 sem želel pogledati prispevek iz Odmevov, a je bilo to nemogoče«	30
PROGRAMI ZA NARODNI SKUPNOSTI	30

I.	RADIO CAPODISTRIA	30
	»V navedenem članku avtor odkrito zagovarja zloglasno X Mas«.....	30
II.	POMURSKI MADŽARSKI RADIO (MMR)	34
	Prošnja za odstranitev povezave iz arhiva zaradi zaščite osebnih podatkov	34
RTV SLOVENIJA		35
I.	JEZIKOVNA KULTURA	35
	Dnevnik, 10. 6.: Manjkajoči prevodi tujejezičnih govorcev v prispevku iz Gradca	35
	Koda; 31. 5.: napačen izraz v oddaji o krčenju pravic letalskih potnikov.....	37
	»Opazil sem, da je bilo ime kraterja Jezero vsaj dvakrat izgovorjeno po angleško«	38
	Poročila ob petih, 8. 6.: Spet »poskus atentata« namesto atentat	39
	Dnevnik, 9. 6.: »Ali je poleti res ob 18.57 že večer?«	40
	»Lektoric ni, urednice pa ne vidijo ničesar?«	41
II.	TEHNIČNE ZADEVE	41
	Dnevnik, 22. 6.: Poznejši začetek in nezmožnost ogleda prek aplikacije RTV 365	41
III.	DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	43
	Dnevnik, 13. 6.: Odsotnost podnapisov pri poročanju dopisnice iz tujine	43
	Zamknjeni podnapisi pri filmu Babica gre na jug, nepodnaslovljene glasbene oddaje	44
IV.	VARUHINJA	46
	Pobuda: Poziv Vladi RS k sistemski zakonski ureditvi instituta neodvisnega varuha pravic gledalcev javne RTV Slovenija v skladu z Direktivo (EU) 2018/1808	46
V.	SPLOŠNO	47
	Pobuda: »RTV Slovenija naj bo odprta zborovskemu petju in delom slovenskih skladateljev«	47
STATISTIKA		51

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Dnevnik ob petih, 7. 6.: »Ob tako občutljivi narodni zgodovini navajati povsem neresnične številke je nedopustno«

Gledalec **M. B.** se je pritožil nad navedbami o številu žrtev v vesti ob 80. obletnici poveljnih pobojev, objavljeni v [Poročilih ob petih, 7. junija](#):

»Vsaka žrtev v vojni ali v miru, tudi zunaj sodno pokončana, je preveč. Zgodovinska dejstva pa zavezujejo, da znanjem predajamo ... dejstva, ne falzifikat/-te! Kar je bilo slišano danes na TV SLO1/Poročila ob petih (7. 6. 2025), je čisti falzifikat! /.../ Navajate nepreverjeno (izmišljeno!) število žrtev takoj po vojni zunaj sodno pobitih domobrancev v Kočevskem Rogu (24.000!?!); kje ste pridobili ta grob falzifikatni podatek? Uradna zgodovina izpriča: število žrtev je »le« 14.000! S tem poročate tendenciozno in s to informacijo ste pred celotno Slovenijo, avtomatično, hote ali nehoti, postali sokrivi za zagon vznika ponovnega kulturnega boja med nami v domovini! Pišemo pa leto 2025! Verodostojnost je v javni medijski krajini, posebno na nacionalni RTV SLO, še kako važna! Ne se »hecati« s krvavo zgodovino slovenskega naroda, zdaj že 34 let nacije! Ste nacionalna RTV Slovenija /.../

Seveda je vsak, ki dela, človeško zmotljiv in dnevno dela(mo) napake. Toda ob tako občutljivi, travmatični narodni zgodovini, tako lahkotno, mimogrede, v nekaj besedah, navajati povsem neresnične številke, je za nacionalno RTV Slovenija nedopustno /.../«

Avtorica vesti Barbara Renčof

Pri objavi podatka 24 tisoč je šlo dejansko za nejasno izražanje slavnostnega govornika na slovesnosti, dr. Mitje Ogrina, ki je govoril o 24.000 žrtvah med domobranci. Po prejemu vašega pisma sem preverila pri dr. Mitji Ferencu, ki pa mi je dejal, da je bilo sicer res toliko mrtvih med domobranci, a da je bilo od tega 9.000 žrtev med domobranci že med vojno, v poveljnih pobojih pa je bilo ubitih 15.000 ljudi.

Razjasnitev v govoru nejasno podanih podatkov, ki smo jih nato povzeli, bomo dodali k članku na naši spletni strani.

Gledalec se je odzval:

*»<https://365.rtv slo.si/arhiv/porocila/175137939>, 7. 6. 2025 TV SLO 1, Poročila ob 22h. S tem zapisom izrekam sobotni dežurni ekipi na TV SLO in novinarki ga. Barbari Renčof – pohvalo za takojšen odziv, za zgodovinsko korektnost v dejstvih in pojasnilno večerno sporočilo – popravek (Poročila ob 22.00) glede dejanskega števila **slovenskih** žrtev poveljnih pobojev v Kočevskem Rogu.«*

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM IN POHVALO

Zahvaljujem se vam za vse poslano. Tako za opozorilo o premalo jasno navedenih številkah kot tudi za odgovore, ki ste jih prejeli od avtorice. Gre za pomembne številke in podrobnosti, zato

je bilo vaše opozorilo zelo koristno, odziv novinarke pa profesionalen in skladen s Programskimi standarda RTV Slovenija. Ti v točki 5 navajajo: »Bistvene sestavine odgovornosti so popravljanje lastnih napak, pojasnjevanje uredniških dilem in odločitev ter dialog z občinstvom.« Novinarka je po vašem opozorilu nemudoma preverila podatke, poiskala prave in poskrbela, da so še isti dan v večernih poročilih objavili prave številke. Ob tem vas je o vsem tudi obvestila. Za ta odgovoren odnos do svojega dela in do gledalcev ji tudi jaz zapisujem pohvalo.

Zrcalo tedna, 22. 6.: Odziv na komentar Edvarda Žitnika

Gibanje za pravice Palestincev se je odzvalo na komentar Edvarda Žitnika v oddaji [Zrcalo tedna, 22. junija](#):

»V komentatorski oddaji zunanjepolitičnega uredništva Zrcalo tedna z dne 22. junija 2025 je avtor oddaje Edvard Žitnik med drugim komentiral: »Čeprav Izraelci s kirurško natančnostjo uničujejo iranske jedrske objekte in načeloma ne napadajo civilnih ciljev, se napake dogajajo v vsaki vojni. Celo Izraelcem.«

Komentar ocenjujemo kot različico zavržne izraelske propagande o izraelski vojski kot najbolj moralni vojski na svetu, ki temelji na rasistični ideologiji sionizma, zato ne bi smela imeti mesta v nobeni oddaji javne Radiotelevizije Slovenija, še posebej ne v komentatorski oddaji zunanjepolitičnega uredništva. Nadalje ocenjujemo, da komentar ne temelji na dejstvih. Ne v primeru izraelskega napada na Iran, še posebej pa ne v primeru Palestine, zato v nadaljevanju podajamo pojasnilo.

Napad Izraela na Iran je po mednarodnem pravu nezakonit. Člen 2(4) Ustanovne listine ZN prepoveduje grožnjo ali uporabo sile proti ozemelski celovitosti ali politični neodvisnosti katere koli države, vključno z domnevno preventivno samoobrambo proti domnevnemu širjenju jedrskega orožja ali terorizmu, kot so v izjavi za javnost z dne 20. junija 2025 zapisali strokovnjakinje in strokovnjaki ZN.

Dokazov, da iranski jedrski objekti niso civilni objekti, ni. Trideset let trajajoče neutemeljene izjave izraelskega premiera Benjamina Netanjahuja, njegovih ministrov in vojaških poveljnikov, da Iran razvija jedrsko orožje, niso kredibilne. Generalni direktor Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) Rafael Grossi je 19. junija 2025 dejal, da nimajo podatkov, ki bi kazali, da skuša Iran aktivno razviti jedrsko orožje. Različni mediji so poročali tudi o ugotovitvah ameriških obveščevalnih služb, da Iran ne le da pred izraelskim napadom aktivno ni izdeloval jedrskega orožja, ampak je bil tudi do tri leta oddaljen od tega, da bi ga lahko izdelal in ga uporabil.

Grossi je v izjavi, ki jo je podal Svetu guvernerjev IAEA 13. junija 2025, po napadih na iranske jedrske objekte opozoril na številne resolucije Generalne konference o vojaških napadih na jedrske objekte, zlasti na resoluciji GC(XXIX)/RES/444 in GC(XXXIV)/RES/533, ki med drugim določata, da »vsak oborožen napad na jedrske objekte, namenjene miroljubnim namenom, ali grožnja tem objektom pomeni kršitev načel Ustanovne listine Združenih narodov, mednarodnega prava in Statuta Agencije«. Poleg tega je izjavil, da je IAEA dosledno poudarjala,

da »oboroženi napadi na jedrske objekte lahko povzročijo izpust radioaktivnih snovi z resnimi posledicami znotraj in zunaj meja države, ki je bila napadena«.

Po trenutno dostopnih informacijah je izraelska vojska v Iranu napadla civilne jedrske objekte, ki jih je izraelska vlada predhodno neutemeljeno in nezakonito razglasila za legitimne tarče vojaških napadov. Ti niso bili kirurško natančni, saj ima, po strokovnem mnenju IAEA, uničevanje jedrskih objektov lahko resne posledice za civilno prebivalstvo ne samo v Iranu, ampak tudi izven te države.

Izraelska vojska je v mednarodnopravnem nezakonitem vojaškem napadu na suvereno državo Iran ubila skoraj 400 civilistov, med njimi otroke, in jih skoraj 1.600 ranila. Gre za kirurško natančnost? Načelno nenapadanje civilnih ciljev? Ali napake, ki da se dogajajo v vsaki vojni, celo Izraelcem?

Izrael, ki se lažno predstavlja kot edina demokracija na Bližnjem vzhodu, je v tej vojni izvensodno ubil iranske civilne znanstvenike, medijske delavce, vojaške poveljnike in vladne uslužbence. So izvensodni poboji kirurška natančnost? Ali napake, ki da se dogajajo v vsaki vojni, celo Izraelcem? /.../

Modus operandi izraelske vojske je diametralno nasproten komentarju Edvarda Žitnika, prekaljenega novinarja, ki pozna ali bi vsaj moral poznati vsa naštetá dejstva. Poznati bi moral izraelsko propagando o najbolj moralni vojski na svetu in jo zavreči. Namesto tega jo reproducira s tem, ko v nasprotju z dejstvi trdi, da Izrael načeloma ne napada civilnih ciljev, ter upravičuje in normalizira s tem, ko trdi, da se napake dogajajo v vsaki vojni, celo Izraelcem.

Pričakujemo, da novinarji javne Radiotelevizije Slovenija udejanjajo najvišje standarde komentiranja, da pri tem upoštevajo dejstva in ne reproducirajo in upravičujejo na rasistični ideologiji temelječe propagande.»

Urednica Uredništva zunanjepolitičnih oddaj TV Slovenija Marta Razboršek

Zrcalo tedna je komentatorska oddaja zunanjepolitičnega uredništva Informativnega programa Televizije Slovenija. Gre torej za oddajo, kjer avtorji s komentarjem prikažejo dogodke v svetu, v tem primeru skozi cinizem. Pomen cinične pripombe je obraten od zapisanega v pritožbi. Da so bili tako izraelski kot ameriški napadi na Iran v nasprotju z mednarodnim pravnim redom, smo poročali v dnevnoinformativnih oddajah.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednica je pojasnila žanr oddaje. Ta ni poročilo, v katerem bi avtor le nanizal informacije, temveč komentar, ki z besedilom, sliko in video posnetki predstavi bistvene poudarke, ozadje in kontekst najpomembnejših dogodkov po svetu v preteklem tednu. Za to uporablja različne avtorske prijeme, ki so v komentatorskih žanrih ne samo dovoljeni, temveč tudi zaželeni, saj je namen oddaje tudi nadgradnja vsebin, ki so se pojavile med tednom v informativnih oddajah, večinoma v poročevalskih žanrih. Tako na primer to, kar ste izpostavili tudi vi – da gre v primeru Izraela za »vojsko, ki temelji na rasistični ideologiji sionizma«, v prispevku pove Iranika, ko pravi: »Sionistični režim je napadel našo državo in televizijo.« Oddaja predstavlja vsebino kot celoto, z vsem slikovnim in video gradivom. Kot celote in z vsem kontekstom zato oddaje nikakor ne moremo označiti kot »zavržne izraelske propagande o izraelski vojski kot najbolj moralni vojski

na svetu«. Palestine, kar je vaš drugi očitek, pa oddaja sploh ne omenja. Zato **menim, da oddaja ni kršila Programskih standardov RTV Slovenija, niti Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija.**

Pohvali

Oddaji Intervju, 1. 6.

»Pohvalil bi Intervju, pogovor, na TVS1, 1. 6., ki ga je vodil dr. Možina. Borut Pahor je prinesel nekaj svežega vetra in novih pogledov /.../.« (K. E.)

Oddaji Intervju, 29. 6.

»Ne morem ostati tiho glede TV-oddaje Intervju, ki jo je vodil novinar dr. Jože Možina, gostja oddaje pa je bila umetnica, operna solistka Bernarda Fink. Novinarja želim pohvaliti, ker je izbral vzorno osebo, ki je izražala karakterne, močne besede, jasno nam je pokazala, kako se pristopa k premagovanju težav, oseba, pri kateri se ni dalo zaznati nobene grenkobe ter je kazala pravo pot, kako se živi življenje za druge.« (P. S.)

Mnenja

O oddajah Marcel in Politično s Tanjo Gobec

»Razumem, da je »depolitizirana« oziroma (po Golobovo) RTV »očiščena janšistov« močno ideološko nagnjena v levo. Tudi razumem, da je vaš javni zavod finančno odvisen od dobre volje sedanje vladne garniture, od katere pričakuje dodatne finančne injekcije in odobritev vnovičnega zvišanja RTV-prispevka. In razumem, da je v »Svobodi« vse drugače, kot je bilo v »Janševi diktaturi« in je torej potrebno poročati v duhu časa, ki veva ideološko pravovernost in zavezanost »kulturnemu boju« z drugačnemislečimi. Pa vendar se težko sprijaznim z dejstvom, da moramo vsi imetniki elektro priključka, ne glede na svojo svetovnonazorsko prepričanje in politično naravnost, plačevati obligatorno RTV-naročnino, četudi se s predvajanim programom ne strinjamo in nas ta brutalno indoktrinira in nam skladno s socialistično maniro pere možgane. Skratka – ne glede na dejstvo, da so v vašem zavodu ostali in ne bili odslovljeni zgolj ideološko-politično nesporni novinarji in še zlasti novinarski aktivisti po meri Svobode, bi moral javni RTV zavod dajati vsaj videz nekakšne pluralnosti in bi se torej uredniki in voditelji morali vsaj pretvarjati, da služijo vsem državljanom ter bi posledično morali npr. pogovorne oddaje narediti vsaj nekolikaj pluralno zastopane. Žal ni tako in zato ne čudi, da gledanost TV Slovenija upada, vaše oddaje pa so vse bolj neverodostojne in nezanimive. Pri aktivizmu še posebej izstopata dva iz kvote »nikogaršnjih hlapcev«: Marcel Štefančič s svojo ponedeljkovo agitprop večerno oddajo Marcel in Tanja Gobec z oddajo Politično. Obema je prejšnje vodstvo oddajo ukinilo, aktualni premier pa jima je obljubil povratek, ko se zavihti na oblast. /.../ Marcelovo radikalnost, vulgarnost in pristranskost že dolgo poznamo in ga ne jemljemo preveč resno. Ga pa vedno bolj dohiteva ga. Gobec /.../ Njena naklonjenost premierju se je pokazala v oddaji 1. 6. 25, ko je gostila g. Goloba /.../. Nič bolje ni bilo tudi danes (8. 6. 25), ko je gostila enakomisleča Janeza Markeša in Marinka Banjaca. Zopet je manjkal nekdo z drugačnim

stališčem, vsled česar bi bil pogovor ne le objektivnejši, pač pa tudi zanimivejši. /.../ Zato vnovič protestiram kot zavezujoč plačnik ideološko povsem sterilnega javnega zavoda, ki mi ne nudi več objektivnih informacij in zanimivih soočenj različnih mnenj. /.../« (B. O.)

O oddaji [Politično s Tanjo Gobec, 8. 6.](#)

»Spoštovana gospa Tanja Gobec, z vami delim svoje mnenje na povedano v oddaji Politično, danes, 8. junija 2025.

Zelo jasno sta oba sogovornika izrazila stališče o genocidu v Gazi. Zagotovo gre za pretirane povračilne ukrepe Izraela na Hamasov napad. G. Markeš je izrekel težke besede, da kdor genocid zanika, ni na pravi strani zgodovine. Lahko se s tem načeloma strinjam. Prav tako, kot so na napačni strani zgodovine tisti, ki zanikajo komunistične zločine v Sloveniji. Žal gre pogosto za iste osebe.

Uspešno delo vam želim, upam, da bo v prihodnje v oddaji slišati tudi bolj konservativna mnenja in stališča. Zagotovo tokratna oddaja ni bila politično nevtralna.« (T. L.)

O prispevku v [Tedniku, 16. 6.](#)

»Včeraj sem gledal Tednik, prispevek o Mercatorju. V njem je bilo rečeno, da je Mercator postavil prvi samopostrežni market v Kozolcu. To ne drži. Ta market je postavila Emona, prav tako drugi supermarket na območju nekdanje Jugoslavije, to je Maximarket. Supermarket v Kozolcu je šele kasneje prevzel od Emone Mercator, potem ko so uspeli politiki Emono totalno /.../ Emona je zrasla iz prehrane. Vem, ker sem delal tam in spremljal vse od blizu. Vse so uničili, olastnili ali razprodali: Emono, Drogo, Kolinsko, farme, skoraj vso živilsko industrijo. Le še nekaj kokoši nam je ostalo v slovenski lasti, v Pivki in kar so pri Jata Emoni uspeli obdržati. Naj naredijo pri Tedniku reportažo o tem, kaj vse smo imeli v slovenski lasti in kam je šlo. Zdaj hrvaški skladi kupujejo še tisto malo, kar je ostalo našega.« (D. J.)

Kritiki

Prispevku o vetrnih elektrarnah v [Dnevniku, 3. 6.](#)

»Danes na TV SLO 1: Dnevnik, 3. 6. 2025. Prispevek o vetrnih elektrarnah, novinar Gašper Petovar izreče stavek: »... z načrtovanimi vetrnimi elektrarnami bi lahko proizvedli približno 1/3 elektrike, ki jo proizvede TEŠ6«. To je popolno zavajanje oz. namerna laž, da bi pri gledalcih vzbudil občutek, kako dobre in koristne so vetrne elektrarne. Primerjava je enaka, kot če bi primerjal jabolka in krave. Oboje lahko stehtaš v enoti "kg", vse ostalo je pa popolnoma drugačno. Koliko energije proizvede TEŠ6 in vetrne elektrarne, se res meri v MWh, ampak možna primerjava se s tem konča. Termoelektrarne so stabilen vir, ki proizvajajo elektriko, kadar jo potrebuješ. Vetrne elektrarne pa dajejo elektriko, kadar piha oz. je njihova moč odvisna od jakosti vetra. Kadar je ozračje mirno, je njihova moč 0 MWh! Kako lahko primerja g. Petovar »0 MWh« s katerokoli še najmanjšo delujočo termoelektrarno na svetu. Pri takih trditvah bi bilo bolje, da se predhodno posvetujete s kakšnim fizikom ali elektrotehnikom. S takim zavajanjem dolgoročno RTV Slovenija škodi zelenemu prehodu.« (N. M.)

»Oddajo Politično s TG ukinite ali preimenujte! Selektivna izbira tem in gostov nikakor ne predstavi političnega dogajanja v Sloveniji. Oddaja v nedeljo, 8. junija 2025: levo usmerjeni gostje, /.../ o genocidu, Prebiliču, Logarju, Pahorju ... Raje bi pod drobnogled vzeli predsednika vlade, ki je javno govoril o izigravanju zakonov in KPK-ja. Pozival je celo h kršenju zakona. Omenjal financiranje mimo javnih razpisov. Preverili bi lahko tudi, kaj se dogaja s preiskavo Spirita ... Bolj pomembnih tem je ogromno, govorimo o sumu oškodovanja javnih sredstev, davkoplačevalskega denarja. /.../« (A. D.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Zahvala za dogodek Čist hud žur in pohvala Otroškemu in mladinskemu programu

»V (predvidevam) nasprotju z večino obvestil, ki jih prejmete s strani gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija, naj bodo te moje vrstice povsem preprosta in iskrena zahvala.

Moje ime je P. Č. in prihajam iz Slovenske Bistrice. Sem oče 11-letnih dvojčkov J. in A. Fanta sta s prijateljem, sošolcem in sosedom V. nastopila pred letom in pol v oddaji Krompir (kot glasbena skupina, ki preigrava predvsem grunge in rock glasbo). Po tem nastopu so se zraven koncertiranja fantje lotili skladanja in izvajanja lastnih pesmi, saj niso želeli biti zgolj imitatorji nekoga znanega, temveč skozi instrumente izražati to, kar čutijo sami.

Po kontaktu gospe Maje Pavlin in predstavitvi projekta Čist Hud Žur v sklopu festivala Junij v Ljubljani, so z veseljem "objeli" povabilo, pridno, kljub presingu ob zaključku šolskega leta, vadili v domači glasbeni sobi, posneli reklamni video in po mnenju mnogih profesionalno oddelali - kot vsi nastopajoči, svoj nastop.

Ne želim opisovati občutkov staršev, ki/ko smo stali ob odru. Mi smo zgolj suport našim klinkam in mulcem. Veliko pomembneje je, kar se dogaja v njihovih mislih, glavah, pomembneje, kar začutijo in čutijo oni sami. Naši fantje (skupina /.../) so v svojem lokalnem področju in vse bolj tudi širše takšni mali "ambasadorji" glasbe, posredno kulture in umetnosti. Zgolj za primerjavo, v razredu se z glasbo (tudi zaradi njih) ukvarja pol razreda, na samostojnem koncertu jih spremlja večji del šole (vključno z učitelji), zaradi njih so na šoli v sklopu program RaP uvedli dejavnost Šolski bend. /.../

Naj pohvalim vaš otroški in mladinski program. Ne bom našteval posameznih oddaj, da nevede katere ne izpustim. Vedite, da jih otroci spremljajo. Da so jih vzeli za svoje. Da jih imajo radi. Še posebej zato, ker jih imajo možnost soustvarjati, ker se z njimi poistovetijo. Ker v njih ne srečujejo "idealnih večnih zmagovalcev", temveč sovrstnike z enakimi ali podobnimi težavami, kot jih imajo sami. Ker vzpodbujajo vrednote, kot so ustvarjalnost, samoiniciativnost, vztrajnost, trud, znanje ... Zavedam se odgovornosti, ki jo nosijo ustvarjalci, voditelji in vsi, ki pri tem sodelujejo, a to, kar počno, počno fantastično.

Morda se ne zavedate (RTV SLO), a dogodek, kot je Čist hud žur, se ni končal z odhodom s prizorišča. Več kot 70 nastopajočih je napisalo svoje življenjske zgodbe. In teh 70 nastopajočih je od tega dne še bolj zavzeto nadaljevalo s plesom, igranjem, petjem ... in še veliko več kot to:

njihove sošolke, sošolci, prijatelji in tudi tisti, ki jih osebno ne poznajo, si ob spremljanju takšnih dogodkov rečejo: "To zmorem tudi jaz"! Trditev z lahkoto preverite čez dobra dva meseca, ko se prične novo šolsko leto v glasbenih, plesnih, gledaliških šolah. Vse to, dragi moji, so dogodki vaše hiše, v katerih mladostnikom prek strokovnjakov ne "žugate" o škodljivosti ekranskih in podobnih naprav, temveč jim pokažete in dokažete, da je odraščanje še vse kaj druga in da je to drugo veliko privlačnejše in izpolnjujoče.

Ne morem in ne smem zaobiti gospe Maje Pavlin in celotne ekipe, ki je pripravila ta dogodek: en ogromen **hvala!** Ko od nekoga dobim mail sredi noči; ko je ta hipno odziven na vsa porajana vprašanja, ko izžareva toliko idej in energije, ko te kljub stresu in polni glavi vprašajev pričaka pred dogodkom z nasmehom ..., potem veš, da je to oseba, ki ne opravlja zgolj svojega dela, temveč svoje delo živi. Morda ne veste, a gospa Pavlin je na oder pripeljala 70 prijateljev. Kajti, oni to so. Za vsakogar od njih je imela pripravljen objem in vsakdo od njih ga je zaklenil vase. Torej še enkrat, hvala.

Spoštovani, še več tega! Takšnih oddaj in takšnih dogodkov. Nič narobe, če (tudi mlade) informirate o svetu. O politiki in vojnah. Trpljenju in agonijah. Spletkah in nezadovoljstvih. Vendar, prosim vas, v svojem imenu, v imenu svojih mulcev, njihovih vrstnikov, generacij, ki prihajajo, in generacij, ki odraščajo: ne tekmujte! Ne tekmujte s tistimi, katerih poslanstvo je zgolj dobiček. Vi ste vendar več kot to. Pomagajte v teh negotovih časih nam staršem, učiteljem, okolici ... Imate ogromno moč in s tem tudi ogromno odgovornost. Dajte otrokom vsebine, za katere se morda nekateri niti ne zavedajo več, da jih želijo. Vzpodbujajte to iskanje njih samih, pomagajte jim z zgledi poiskati sebe, svoje talente, svojo drugačnost.

Vedite, da imate (RTV SLO) našo polno podporo. Ravno zato ta pohvala, predlogi, ta odziv. To je tudi moja RTV. Zaradi gospe Pavlin in njej podobnih (tudi tistih gledalcev nevidnih) postaja tudi RTV mojih otrok ...

V imenu J., A. in v svojem imenu vas resnično iskreno in toplo pozdravljam!« (P. Č.)

Avtorica dogodka Čist hud žur Maja Pavlin

Ne morem verjet, kako se je gospod potrudil in ubesedil poslanstvo RTV. Res hvala za preposlano.

Urednica Uredništva otroškega in mladinskega programa TV Slovenija Martina Peštaj

Najlepša hvala za to res lepo sporočilo. Zelo nas veseli, ko kdo opazi in pohvali trud, ki ga v uredništvu usmerjamo v naše projekte in mlade gledalce.

Odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa TV Slovenija Andraž Pöschl

Hvala tako vam za pošiljanje signala kot predvsem tvorcem krasnih vsebin in gledalcem, da prepoznajo vrednost naših projektov.

Pomočnik direktorice TV Slovenija za programske zadeve Rok Smolej

Hvala lepa, res lep odziv.

✓ ZAHVALA VARUHNJE

Iskreno se vam zahvaljujem, da ste si vzeli čas in na vašem primeru slikovito pojasnili večplastni pomen mladinskih vsebin RTV Slovenija. V časih, ko družbena omrežja in fragmentirana družba mlade odvrčajo od resničnega življenja, iskrivega ustvarjanja in navdihujočega druženja, so projekti, ki mlade povezujejo v zabavno ustvarjanje zanimivih vsebin, izjemno dragoceni. So pomembna naložba v prihodnost, saj marsikateremu mlademu odprejo pot na področje, s katerim se sicer nikoli ne bi srečal. Predvsem pa navdajajo mlade z optimizmom in pomagajo, da se razvijejo v zdrave, odgovorne in zadovoljne posameznike, da bodo lažje uspešni pri delu in v življenju nasploh.

Pohvali

Male sive celice v Cernu - čestitke za delo ustvarjalcem oddaje

»Spoštovana gospa Kočar, hvala lepa še enkrat za obisk na Misiji Republike Slovenije v Ženevi, 23. maja letos, skupaj z zmagovalci odlične oddaje RTV Slovenija Male sive celice.

Ponosni smo na kvalitetni program, ki ga pripravljate za slovensko mladino, in si želimo še več tovrstnih oddaj, saj - čeprav se sliši klišejsko - so znanje in "male sive celice" naše največje bogastvo. Brez tega naša država ne more dosegati napredka, ki si ga državljani in davkoplačevalci želimo. Hvala tudi kolegom na ministrstvu za znanost za podporo tovrstnim aktivnostim.

O obisku smo poročali pristojnim institucijam v Ljubljani, pri čemer smo izrazili tudi obžalovanje napovedi možne ukinitve vaše priljubljene oddaje, ki so jo prenesli nekateri obiskovalci ob obisku v Ženevi. Povsem očitno je, da oddaja je spodbudila mlade k angažmaju, raziskovanju in učenju na več področjih znanosti, ter predstavlja pomemben korak k nadgrajevanju zakladnice znanja pri mladih, kar nenazadnje vodi tudi k ugledu Slovenije v svetu. Z najboljšimi željami.» (A. P., ministrstvo za zunanje in evropske zadeve)

ODGOVOR VARUHNJE

Vesela sem, da RTV Slovenija izpolnjuje poslanstvo, za katerega je ustanovljena, tudi z oddajami za mlade, ki imajo zelo multiplikativen učinek. Oddaji je grozila ukinitve že lani. Takrat sem tudi na naslov varuhinje pravic gledalcev prejela številne odzive mladih, njihovih mentorjev in drugih ustanov. Vse sem skrbno zbrala in posredovala vodstvu TV Slovenija. Ko je RTV Slovenija v drugi polovici leta prejela manjkajoča finančna sredstva, je TV Slovenija del te vsote namenila prav za izvedbo vseh oddaj Male sive celice.

Letos je ostalo število oddaj enako, so se pa napovedale težave pri oddaljenih šolah, ki jim RTV Slovenija zaradi varčevanja ne more več plačevati potnih stroškov do Ljubljane. Na pobudo enega od gledalcev sem na to opozorila v mesečnem poročilu in pristojno komisijo Sveta RTV Slovenija. Njeni člani so se zavzeli za to, da TV Slovenija poskuša zagotoviti plačilo potnih stroškov za šole iz oddaljenih krajev.

»Pišem vam pismo, v katerem bi želeli izraziti nekaj pohval RTV Slovenija in izobraževalnim oddajam. Z navdušenjem bi želeli izraziti veliko pohvalo oddaji Male sive celice, ki že vrsto let predstavlja izjemno kakovostno izobraževalno vsebino za otroke in mlade. Oddajo gledamo vsi v družini, vsako soboto, že nekaj let. Začeli smo jo gledati, ko sta otroka bila še na začetku osnovne šole, sedaj sta v drugi polovici osnovne šole. Zvesto gledamo in navijamo za vse sodelujoče. Ne le, da oddaja spodbuja logično razmišljanje in splošno razgledanost, na otroke vpliva zelo pozitivno, saj na zabaven način izvejo veliko zanimivih tem in s tem gradijo svojo lastno splošno razgledanost. Vsak del oddaje je skrbno zasnovan in prinaša svojevrstno zabavo. Pri vsaki oddaji glasno navijamo za vse sodelujoče ter tudi sami odgovarjamo na vprašanja. Včasih prav, včasih narobe. A nič hudega, iz vsakega napačnega odgovora se naučimo pravilnega.

Velika pohvala gre predstavitvi in razlagi eksperimentalnih vprašanj, ki otrokom, od najmlajših naprej, na zelo privlačen in razumljiv način razloži celotni eksperiment. Res odlično!

Možganski labirint vzpodbudi naše tekmovalne celice in ob navijanju na koncu ostanemo skoraj brez sape. Nismo tako glasni, le tak čuden način spremljanja imamo v napetih trenutkih pobiranja črk. Tukaj se pokaže timskost in povezanost ekipe, kjer morajo otroci oziroma mladi zelo dobro poznati vsakega posameznika, da ga vedo pravilno usmerjati.

Sin je sodeloval pri hitrih lončkih v ravnokar zaključeni sezoni. Dosegli so odličen rezultat. In tudi tukaj nam zastane dih. Čeprav smo doma vedeli rezultate, sva starša zadrževala dih ob spremljanju tudi njihove tekme po televiziji. Nič manj tekmovalno ni bilo kot pri ekipah, kjer rezultata nismo poznali. Vzpodbujanje in tekmovanje doma med otrokoma je bilo nepopisno. V novem šolskem letu bo v hitrih lončkih tekmovala hči.

Hči je pred kratkim tudi imela snemanje za Prebrane celice. Del oddaje, za katero meniva, da zelo spodbudno vpliva na branje knjig. Predstavitev vsebine knjig skozi oči otrok je res neprecenljiva. Tega si želimo še več, saj vemo, da moramo danes starši vztrajati, da otroci raje kot telefon v roke vzamejo knjigo. Sedaj smo se tudi pri nas usmerili v izbiro knjig po metodi Zlata hruška. Ogromen izbor knjig, ki jih imajo na razpolago, omogoča, da otroci lahko izbirajo tematiko, ki jih zanima.

Vsak del oddaje je poseben in zanimiv. Pohvala vsem ustvarjalcem in snovalcem, celotni ekipi, ki na svoj način pripomore, da lahko gledalci vsako soboto dopoldne preživimo zanimivo in pridobimo novo znanje. Upamo, da vas bomo spremljali še dolga leta. Hvala, da skrbite za naše možgane in nam širite znanje!

S koncem gledanja oddaje Male sive celice pa se naše spremljanje vaših oddaj še ne konča. Prav tako gledamo vsako oddajo Infodrom. Odrasli gledamo Dnevnik, otroci pa dnevnik oziroma novice iz Slovenije in sveta z gledanjem Infodroma doživijo na svoj način. Oddaja na zelo zanimiv in razumljiv način pojasni kompleksne politične teme, družbeno dogajanje in znanstvene teme. Mlade spodbuja k razmišljanju in k boljšemu razumevanju sveta, seznani jih o dogodkih po vsem svetu, tako da na drugačen način pridobijo zanesljive informacije. Poseben pomen oddaji daje možnost javnega mnenja otrok. S tem delom otroci krepijo miselnost, pridobivajo izkušnje javnega nastopanja, prav tako pa dobijo občutek, da je njihovo mnenje in mišljenje pomembno.

Njihovo mnenje šteje! Tudi tukaj pohvala vsem snovalcem oddaje in celotni ekipi, ki skrbi za vsak trenutek ustvarjanja oddaje. Oddajo bomo spremljali tudi naslednje sezone.

Seveda sledi še Osvežilna fronta. Odlična oddaja na svojevrsten, hudomušen in hkrati poučen način predstavi in obravnava širok del našega življenja. Od družbenih tem, ki jih starši doživljamo v času odraščanja otrok in v prehodu v najstništvo, do različnih kulturnih, političnih in drugih zanimivih družbenih tem. Ekipa poskrbi, da s humorjem prikaže resne teme iz naših življenj. Ob oddaji se vsi nasmejimo, hkrati pa se zavedamo pomena tematik. Oddaja razbija stereotipe in prikazuje teme, ki niso vsakdanji del našega življenja ali pogovora v šoli, v družbi ali doma.

Pohvala tudi tukaj vsem ustvarjalcem oddaje in želimo si, da bi oddaja ostala na sporedu še dolgo časa.

Na koncu naj pohvalimo še oddajo Ugriznimo znanost. Oddaja pritegne našo pozornost, saj na kakovosten in razumljiv način približa znanost vsem, od najmlajših do najstarejših. Predstavitev tem je zanimiva in kakovostna, pritegne našo pozornost. Odlično pojasni tehnologijo, raziskave, znanstvene pojave in vse skupaj je gledalcem predstavljeno tako, da tudi najmlajši lahko spoznajo, kako znanost deluje v praksi ter kako pomembna je za naše vsakdanje življenje. /.../ Veseli in hvaležni smo, da imamo na RTV Slovenija tako kakovostne, premišljene in vsebinsko bogate oddaje za vse generacije. Vsaka izmed teh oddaj ima svojo vrednost, pa vendar vse prispevajo k širjenju znanja, razgledanosti, kritičnega mišljenja, spodbujanju radovednosti in še kaj bi lahko našteali. Izredno pomembne so za otroke in mlade, ki odraščajo v svetu, polnem hitrih in površinskih informacij. V teh oddajah je doma kakovost! Hvala, ker delate prostor znanosti v medijih!

Zelo močno si želimo, da bomo še dolga leta spremljali te in podobne oddaje. Navijamo za še več takih vsebin, namenjenim otrokom in mladim, seveda pa tudi nam odraslim.

Morda za konec še namig oziroma pobuda, morda ideja za novo oddajo, ki bi bila namenjena posebej najstnikom. Podporna, odprta, sproščena, iskrena, kjer bi se najstniki pogovarjali o stvareh, ki jih resnično tarejo v današnjem življenju. O prijateljstvih, pritiskih, samozavesti, šoli, učenju, načinu učenja, strahovih, spremembah, družbenih omrežjih, odraščanju, skratka o življenju. O vsem, kar je za njih pomembno, pa o tem težko govorijo. Prav tako mislijo, da so sami z določenimi težavami in vprašanji, tako pa bi ugotovili, da temu dejansko ni tako. Zato bi bila oddaja, v kateri mladi sami sodelujejo, govorijo iz svojih izkušenj in vidijo, da niso sami, nekaj izjemno dragocenega. Včasih je že občutek, da si slišan, da nekdo deli tvoje misli in dvome, dovolj, da najstniki najdejo pogum in pot naprej. Verjamem, da bi takšna oddaja lahko veliko pomenila mnogim mladim in nam staršem, tudi učiteljem in drugim strokovnim delavcem, ki jih spremljajo.« (Družina J.)

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Odmev na oddajo Dnevna soba, 3. 6.

Gledalec in urednik **B. R.** je varuhinji posredoval odmev gledalke A. na oddajo Dnevna soba, 3. junija, v kateri je voditeljica in avtorica gostila Tomaža Miheliča:

»Na moj naslov je pisala gospa A. Zbolela jo je popolnoma lažna izjava v oddaji Dnevna soba. V torek, 3. junija 2025, je bila na TV SLO 1. Pravi: »Prav ta torkova oddaja pa me je zelo zmotila zaradi gosta, Tomaža Miheliča. On je 'odkril', da vlada v Afriki več ali manj velika beda in pomanjkanje ... To je res, a njegova izjava, da to bedo soustvarjajo ali celo podpirajo redovniki in redovnice, ki z domačini 'samo molijo' in nič ne storijo za izboljšanje razmer, me je res zbadla in spravila v slabo voljo ... Zdi se mi, da v posmeh vsemu delu in prizadevanju dobrih redovnic ustanovil nekakšen zavod sestre Marlene (njegovo umetniško ime).«

Opisana izjava je res žalostna in popolnoma krivična ter lažniva in zato nevredna nacionalne televizije. In to prav v dneh, ko predsednica republike Slovenije obiskuje slovenske misijonarje na Madagaskarju, ki naredijo ogromno za ljudi, jim pomagajo k boljšemu in bolj dostojanstvenemu življenju. Naj samo omenimo Pedra Opeko, ki je svetovno znan, razen na TV Slovenija očitno ne. Sam sem dvakrat obiskal slovenske misijonarje v Afriki. Enkrat sem bil v Gomi (Kongo), kjer vodijo sirotišnico za otroke (tam je bil pravkar preminuli misijonar Danilo Lisjak). Pozneje pa na obisku pri sestrah usmiljenkah, ki so zgradile in vodijo veliko zdravstvenih centrov in porodnišnic ter rešijo tako veliko življenj. Vredno bi bilo koga od njih povabiti v studio, a vem, da ga ne boste. Žal. Pa toliko naredijo za ljudi. Pričakujem tudi opravičilo RTV-ja za lažne in žaljive besede, ki res v ničemer ne odsevajo resničnosti. Revnim ljudem v Afriki bi bolj koristili, če bi povabili kakšnega misijonarja in mu pomagali pri odpravljanju revščine.«

Varuhinja si je želela oddajo [Dnevna soba, ki je bila na sporedu 3. 6. 2025](#), ogledati, vendar je ugotovila, da ni več dostopna. Zato je odgovornega urednika Razvedrilnega programa vprašala: »Zakaj oddaja Dnevna soba, 3. 6. 2025, s Tomažem Miheličem, v RTV 365 ni več dostopna? Je razlog spornost izjave ali kaj drugega?« Odgovorni urednik ji je skupaj z odgovorom poslal tudi odziv avtorice na očitke gledalke in gledalca.

Urednica oddaje Dobro jutro Daša Lamut Prosen

Oddaja Dnevna soba, ki je bila premierno predvajana 3. junija 2025, in v kateri smo gostili Tomaža Miheliča, je bila umaknjena iz spletnega arhiva, ker smo v uredništvu presodili, da umeščanje izdelka (v tem primeru je bila to knjiga) ni bilo v skladu s pravili promocijskega oglaševanja.

Novinarka in avtorica oddaje Špela Močnik Paradiž

Gosta sem izbrala na podlagi njegovega humanitarnega delovanja v Afriki. Njegove besede o redovnikih so njegovo mnenje in stališče. Na to temo mu nisem postavila podvprašanj, prav tako mu nisem oporekala, ker je to njegovo mnenje in nisem bila v vlogi, da bi ga prepričevala, da temu ni tako.

Še vedno stojim za izbiro gosta, ker ima zanimivo zgodbo in je kljub vsemu bilo zanimivo poslušati, kako ga je dopust na Zanzibaru popeljal do tega, da zdaj aktivno pomaga eni od afriških skupnosti.

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija Mario Galunič

O isti oddaji sva si z gospodom B. R. nekajkrat pisala, saj je pritožbo naslovil tudi name. Razložil sem mu, da drži, da je bila v oddaji izrečena trditev gosta, s katero voditeljica ni polemizirala,

prav tako mu ni sama zastavila tega vprašanja. Gre za pogovorni tip oddaje, kjer gost izrazi svoje mnenje, ki pa seveda ni mnenje uredništva ali TV Slovenija. Mislim, da je najbolje pogledati na stvari z različnih zornih kotov in odločili smo se, da bomo jeseni v tej isti oddaji gostili nekoga, ki ima o slovenskih misijonarjih v Afriki informacije iz prve roke, in gotovo bo tak pogovor ponudil dragocen in celovit vpogled v temo, ki se je je pogovor v Dnevni sobi 3. junija 2025 samo bežno in po naključju dotaknil.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Oddaja, v kateri so bile izrečene sporne besede, ni več dostopna javnosti, zato ni več potrebe, niti možnosti, da bi ob sporni izjavi objavili popravek.

Sicer pa kot varuhinja spodbujam uredništva, da sprejmejo kritiko gledalcev ali opozorilo na napako kot konstruktivno in kot priložnost, da na oddajo pogledajo širše. In da napake ali pomanjkljivosti, ki sem jim pripetijo, izkoristijo kot priložnost, da določeno vsebino predstavijo bolje in bolj celovito. Tako so se odločili tudi v tem primeru v uredništvu razvedrilnega programa in menim, da je takšen odziv profesionalen in skladen s Programskimi standardi.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

»Niti ene same besede« o nastopu naše mladinske rokometne reprezentance«

Gledalca **A. Š.** je zanimalo, zakaj na TV Slovenija in teletekstu niso objavili »niti ene same besede« o nastopu naše mladinske rokometne reprezentance U-21 na svetovnem prvenstvu na Poljskem:

»Pred enim tednom, 20. 6. 2025, sem odgovornemu uredniku UPE Športni program Gregorju Peternelu poslal vprašanje, zakaj na teletekstu in v poročilih na TV SLO ni bilo objavljene niti ene same besede o nastopu naše mladinske rokometne reprezentance U-21 na svetovnem prvenstvu na Poljskem, s primerjavo na enako nogometno reprezentanco na evropskem prvenstvu. Odgovora na to še do danes nisem prejel /.../

Žalostno a resnično pri tem je, da so se naši fantje morali uvrstiti med osem najboljših na svetu, da so se jih spomnili tudi na naši nacionalni televiziji - sicer samo z objavo na teletekstu in portalu MMC, medtem ko v športnih poročilih na TV SLO-1 vse do danes o njih še sploh niso poročali. Smo pa včeraj (op. a.: 26. 6. 2025), na primer, v popoldanskih poročilih gledali zgodbo o mladinskih reprezentantih v odbojki na mivki. Po kakšnem kriteriju in kaj so do sedaj sploh dosegli v primerjavi z našimi mladimi rokometarji? Da ne govorim o tem, da smo včeraj gledali in poslušali tudi zgodbo o slovesu nekega srbskega košarkarja in še marsikaj, kar nas slovenske gledalce sploh ne zanima. In naj še enkrat ponovim - o poraznem nastopu nogometne mladinske reprezentance U-21 na evropskem prvenstvu so na TV SLO-1 obširno poročali vsak dan – tudi z intervjuji. In zaključek? Izpadli so z eno samo osvojeno točko ter brez danega gola - s 5:0 na dveh tekmah.

Mislim, da bi se v vodstvu naše nacionalke morali krepko zamisliti o urejanju svojega športnega programa! Če že na področju politike skrbijo za ustrezno uravnoteženost, potem bi to moralo

vsekakor veljati tudi za šport. Res je, da je nogomet v svetu najbolj popularen, a ga pri nas v Sloveniji po dosežkih še zdaleč ni možno primerjati s košarko, odbojko, rokometom ... Res je tudi, da se v nogometu obračajo ogromne vsote denarja, kar pa vsekakor ne more in ne sme vplivati na športni program TV Slovenija! In še zadnje vprašanje – ali naše gledalce res bolj zanimajo tuja kot naša domača športna dogajanja? Nisem prepričan in morda bi bilo primerno, da TV Slovenija izvede ustrezno anketo na primerno izbrani skupini gledalcev.»

Urednik Uredništva športnih novic na TV Slovenija Anže Bašelj

Na RTV Slovenija smo ponosni, da noben drug medij ne poroča toliko in tako široko o slovenskem športu kot prav mi. To je naše primarno poslanstvo, ki ga resno uresničujemo – in prav letos smo športne vsebine na televiziji dodatno okrepili. S spremembami v športno-informativnih oddajah smo, na primer, razširili "Šport ob 13h", kjer je vsak dan v tednu namenjen eni temi iz slovenskega športa – torek košarki, sredo rokometu, četrtek odbojki in petek nogometu. V teh oddajah pripravljamo tudi unikatne avtorske zgodbe, pogosto tudi o mlajših kategorijah; med drugim smo pred časom predstavili Aljuša Anžiča in njegove dosežke v mladinski ligi, kjer igra z nekaj let starejšimi vrstniki.

Televizijsko poročanje je v prvi vrsti odvisno od slike – brez posnetkov tekem in izjav žal ne moremo pripraviti televizijskega prispevka. V primeru mladinske rokometne reprezentance na SP prenosa tekem ni bilo, prav tako nismo prejeli izjav. Če bi se fantje uvrstili v polfinale, smo bili dogovorjeni za odkup pravic za poročanje s tekem, kar bi nam omogočilo pripravo prispevka. Žal do tega ni prišlo.

Imamo že dolgo postavljena uredniška merila: o mladinskih reprezentancah praviloma poročamo, ko se uvrstijo v boje za medalje oziroma osvojijo odličja na velikih tekmovanjih. Pogosto se zgodi, da zaradi pomanjkanja slikovnega gradiva o dosežku poročamo nekoliko kasneje – z zgodbo po koncu prvenstva, kjer reprezentanco obiščemo in jim namenimo daljši prispevek.

V okviru celotnega RTV – torej televizije, radia in spletnega portala MMC – pa slovenski šport redno in široko pokrivamo. Na MMC-ju in teletekstu smo spremljali tudi nastope mladinskih rokometashev in njihove rezultate ustrezno objavili.

Kot javni medij smo dolžni biti posebej dosledni in uporabljati enaka merila za vse (olimpijske) športe in športnike – tako za rokometase kot za mlade košarkarje, hokejiste, plavalce, plezalce in druge. Zato imamo za mlajše kategorije drugačna merila kot za članske ekipe, saj so ravno te tiste, ki jih tudi gledalci v povprečju največ spremljajo.

Ob tem želim dodati še en vidik: vloga televizije kot vira informacij se je v zadnjem desetletju močno spremenila. Rezultate lahko danes vsakdo hitro preveri na digitalnih platformah. Televizija pa ima drugačno, bolj poglobljeno vlogo – pripravljamo zgodbe, intervjuje, komentarje in analize.

Veseli nas, da gledalci naši televiziji in športnemu uredništvu pripisujete tak pomen – tudi to nam je pomembno vodilo za premislek, ali bi bilo uredniške kriterije smiselno kdaj tudi prevetriti.

Hvala za vašo konstruktivno kritiko in razumevanje.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednik športnih novic na TV Slovenija je podrobno pojasnil merila tega uredništva za poročanje o dosežkih mladinskih reprezentanc. Iz odgovora izhaja, da imajo za vse športe enaka merila, do razlik pa prihaja predvsem v načinu in času objave zaradi dostopnosti video posnetkov. Primerjava s članskimi reprezentancami ali posamezniki zato ni umestna. Je pa na mestu vaš pomislek o poročanju o tujih športnikih ali o naših športnikih, ki delajo v tujini oziroma za tuje klube. O tem prejemam tudi kot varuhinja precej kritičnih odzivov. Ti potrjujejo, da občinstvo športnih vsebin na RTV Slovenija od javne medijske hiše pričakuje, da predstavlja vse pomembne dosežke slovenskih športnikov. To terja od športnega uredništva več kadrovskih in finančnih vložkov kot prispevek o pomembnem tujem športniku. Prav jasno izražena pričakovanja občinstva, podobna vašim, pa so koristna informacija športnemu uredništvu.

V. TV MARIBOR

Oddaja Dober večer: »Nikjer ni podatka o gostu oddaje«

Gledalka **M. Z.** je napisala, da si želi pogostejših podnapisov o imenu in priimku gosta v pogovornih oddajah Televizije Slovenija:

»Velikokrat se pozno vklopim v predvajanje pogovornih oddaj na nacionalni TV. Primer je današnja ponovitev oddaje na TV Maribor. Na žalost ni nikjer podatka o gostu oddaje. No, šele zdaj, ko je konec oddaje, je dr. Medved povedal, da je bil gost. g. Zdravko Zupančič. Če gledam pogovorne oddaje na ORF ali ZDF ali ARD itd., se tam velikokrat pojavijo napisi, kdo je kateri od udeležencev/udeleženk pogovora. Mar bi bila prevelika obremenitev, če bi to dobro prakso prenesli tudi na meni zelo ljubo nacionalno TV?«

Odgovorni urednik TV Maribor **Tomaž Karat**

V pogovornih oddajah, kjer gre za intervju z enim gostom, na TV Maribor sogovornika podpišemo na vsakih 10 do 15 minut, kar je na nek način naša stalna praksa. Sicer pa pravila, ki bi določalo, kolikokrat je v posamezni oddaji potrebno podpisati gosta, na TV Slovenija, kolikor je meni znano, nimamo, kar mi je potrdil tudi vodja režiserjev Siniša Gačič.

V oddaji, ki jo omenja naša gledalka, je bil gost podpisan 4-krat, in sicer na:

- 1'40" (prvi minuti in štirideseti sekundi);
- 13'50" (trinajsti minuti in petdeseti sekundi);
- 34'20" (štiriintrideseti minuti in dvajseti sekundi);
- 47'20" (sedeminštirideseti minuti in dvajseti sekundi).

Link do oddaje, kjer lahko to preverite: [Dober večer: dr. Zdravko Zupančič, gledališki režiser in učitelj retorike.](#)

Sam telop (ime in priimek ter funkcija gosta v oddaji) pa se na ekranu ohranja od 6 do 12 sekund. Gledalki se za odziv zahvaljujem in upam, da bo še naprej spremljala program Televizije Maribor.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Kot mi je znano, tudi ORF nima gostov intervjujev podpisanih ves čas pogovora, temveč se podnapis pojavi večkrat med oddajo. Podobno je, kot je pojasnil odgovorni urednik, na TV Maribor. Ime in priimek gosta bi lahko ostala na zaslonu tudi ves čas, vendar bi to tudi odvrčalo pozornost od vsebine pogovora. Poleg tega je vprašljiva smiselnost takega napisa. Če intervjuja ne spremljate od začetka, manjkajo tudi druge informacije o gostu in prvi del pogovora, na katerega se pogosto navezuje drugi del. Zato je smiselno gledati ves pogovor, pri katerem se na začetku pojavi tudi predstavitev gosta. Večina televizijskih sprejemnikov tudi omogoča, da se s kratkim pritiskom na tipko na zaslonu pokaže opis oddaje, v primeru intervjuja tudi gosta oddaje.

VI. SPLOŠNO

Mnenje: »Vse oddaje se poslavljajo, kaj bomo gledali čez poletje?«

»Vse oddaje se poslavljajo: Joker, Na lepše, Kaj dogaja? Kaj bomo gledali čez poletje? 82 let imam, sem upokojenka, upokojenci ne moremo iti za celo poletje na dopust, saj nimamo dovolj denarja, zato gledamo televizijo. Našo, nacionalno televizijo. Na njej pa same ponovitve in 40 let stari filmi. Te sem gledala, ko sem bila mlada.« (M. M.)

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Eppur si muove – In vendar se vrti, 30. 6.: “Nekritično širjenje milijonskih neumnosti”

Poslušalec **B. P.** se je odzval na informacijo, podano s strani občinskega svetnika v oddaji Eppur si muove – In vendar se vrti z naslovom Tržič – izzivi sobivanja, ki je bila na sporedu 30. junija:

»Poslušam vaš [današnji radijski prispevek o Tržiču, ladjedelnic in priseljencih](#). Zataknil sem se na približno sredini (6.25) ob stavku: "Delavci, ki tukaj živijo s svojimi družinami, ustvarijo v povprečju štirideset milijonov evrov dohodka na prebivalca."

Štirideset milijonov?! Na prebivalca?! To me spominja na staro balkansko šalo, ki se zaključuje z: "Kaj pa otrok ve, koliko je ena tona. Daš mu in nese." A tisto je bila ulična šala, ne pa Prvi program nacionalnega radia.«

Dopisnica za Furlanijo Julijsko krajino v Regionalnem RTV-centru Koper – Capodistria **Špela Lenardič**

Veseli me, da pozorno spremljate naš program in da ste z zanimanjem prisluhnili tudi moji reportaži.

Vaša opazka drži. Podatek, ki ga je podal občinski svetnik, je pretiran, a z izjavo je želel poudariti doprinos, ki ga mestu in deželi dajejo priseljeni delavci. Gre za napako, ki bi jo lahko izpustila ali pa popravila, a sem se odločila, da v izjavo ne bom posegala.

Upam, da boste sprejeli mojo razlago in še naprej sledili našemu programu.

Poslušalec se je odzval:

»Hvala za odgovor in pojasnilo. Žal se mi zdi vaša razlaga absolutno nesprejemljiva, še zlasti za novinarko javnega zavoda RTVS, ki naj bi vzdrževal najvišja poklicna merila.

Nekritično širjenje takih milijonskih neumnosti brez dodatnih pojasnil pomeni kršitev [novinarskega kodeksa](#) - 1., 4. in 5. člena.

Poleg tega je to dejanje povsem enakovredno tistemu, za kar se je pred kakšnim desetletjem (po daljši pozabi ponovno) prijela besedna zveza lažne novice, malo kasneje pa smo dobili še bolj poetično opredelitev: alternativna dejstva. Bolj naravnost povedano pa gre za zavajanje, poneumljanje ljudi.

Če v nekritičnem podajanju alternativnih dejstev, za katera dobro veste, da so neresnična, ne vidite problema, ker zadaj prepoznate nekakšen plemenit namen, potem imava problem. Zato tukaj raje končam, da ne bi postal preveč jedek.«

Odgovorni urednik Radia Prvi Danijel Poslek

Novinarka je korektno pojasnila, zakaj se je odločila, da ne bo posegla v izjavo, ki ne drži oziroma je evidentno napačna. Sam pa dodajam, da bi v takšno izjavo morali poseči oziroma je ne objaviti.

V uredništvu smo se o tem primeru pogovorili s ciljem, da se v prihodnje v celoti izognemo navajanju podatkov, ki ne držijo.

Za takšne primere je uredniška politika povsem v skladu z novinarskim kodeksom: podatkov oziroma trditev, ki evidentno ne držijo, v naše poročanje ne vključujemo.

Poudarjam pa, da ne gre za nobeno željo po manipulaciji ali objavljanju »lažnih novic«.

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM

Novinarka je poslušalcu pojasnila svoje ravnanje in s tem izkazala spoštovanje Programskih standardov RTV Slovenija v zadnjem delu točke II 5, ki navaja: »Bistvene sestavine odgovornosti so popravljanje lastnih napak, pojasnjevanje uredniških dilem in odločitev ter dialog z občinstvom.« Vendar je dialog z občinstvom v tem primeru premalo.

Ob zavedanju, da je podatek sogovornika napačen, bi ga morala iz prispevka izločiti. Tega ni storila, kar ni skladno s Programskimi standardi, ki od programskih ustvarjalcev terjajo »negovanje novinarske verodostojnosti in odgovornosti z doslednim upoštevanjem poklicnih in etičnih standardov, predvsem načel resnicoljubnosti, neodvisnosti, nepristranskosti ...«

Zavestna ohranitev napačne izjave pomeni tudi kršitev Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenije v točki:

»1.1 Natančnost

Sporočilo mora ustrezati dejstvom in ne sme biti zavajajoče ali neresnično. Novinarji morajo pozorno zbirati podatke, jih skrbno preverjati in skrbeti za primerno izražanje v slovenskem knjižnem jeziku in jezikih narodnih skupnosti. /.../«

Namerna objava napačnega podatka pomeni tudi odmik od še dveh točk Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija:

»1.2 Nepristranskost

Nepristranskost je temeljna vrednota v vseh programih RTV Slovenija, ki ji je kot javnemu zavodu zaupano poslanstvo objektivnega obveščanja javnosti. Sporočilo ne sme zavajati poslušalcev in gledalcev. Poročanje mora biti čustveno neopredeljeno, hkrati pa naj odseva širino in dobro obveščenost novinarja. Uravnoteženo je treba sporočati ali predstavljati bistvena dejstva in stališča ter ohranяти nepristransko in etično razmerje do vseh oseb, ustanov, tem in dogodkov.«

»1.8 Pravičnost

/.../ Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če:

- a. ne vsebujeta vseh poglobitvenih dejstev;
- b. vsebujeta nepomembne podatke na račun najpomembnejših dejstev;
- c. nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce;
- d. poročevalec uporablja besede ali prijeme, ki kažejo na njegovo pristranskost.«

Če je podatek pretiran, je tudi zavajajoč, četudi namen avtorice ni bil zavajati. Odgovor odgovornega urednika, da avtorica napačne izjave ne bi smela objaviti, je primeren. Odgovorni urednik je tudi že opravil razgovor z uredništvom in ga opozoril, da se napačnih podatkov v poročanju ne vključuje. Zato dodatna priporočila uredništvu niso potrebna.

»Hrvaška propaganda«

Poslušalec D. R. je v odzivu napisal, da ga moti predvajanje hrvaške glasbe:

»Absurdno se mi zdi, da se vsak ponedeljek tako zelo reklamira te hrvaške skupine in glasbo. Pa ne samo ob ponedeljkih, ampak na splošno. Ali kdaj poslušate hrvaški nacionalni radio? Imajo oni oddajo o slovenski glasbi? Nikoli! Ali nimamo že dovolj teh komercialnih postaj, kjer drugega kot južnjaške glasbe ne vrtijo, ali res potrebujemo še na nacionalnem radiu poslušati te zgodbe in reklamo /.../ hrvaških skupin?«

ODGOVOR VARUHNJE

Hvala za poslano. Niste sicer točno navedli, na katerem radijskem programu vas moti preveč hrvaške glasbe. Glede na uro in vsebino predvajane glasbe pa sklepam, da ste imeli v mislih Prvi program. Seznam predvajane glasbe na Radiu Slovenija je dostopen sedem dni na spletni strani glasbeni SOS za posamezni program.

Za Prvi tukaj: <https://prvi.rtvsl.si/sos>

23. junija sem v času med 6. in 10. uro na seznamu Prvega zasledila dve hrvaški skladbi:

Ura	Naziv
-----	-------

/.../

07:41	PSIHOMODO POP - JA VOLIM SAMO SEBE
-------	--

07:36 [JINX - LIETO](#)

/.../

Tudi 30. junija sem v jutranjem pasu med 6. in 10. uro zasledila na seznamu dve hrvaški skladbi:

07:35 [IVO ROBIĆ, ZDENKA VUČKOVIĆ - MALA DJEVOJČICA \(TATA, KUPI MI AUTO\)](#)

07:30 [TONI KLJAKOVIĆ - SA SUNCEM U OKU](#)

Urednik Uredništva glasbenega in razvedrilnega programa na Radiu Prvi Matej Jevnišek

Tukaj se ne smemo omejiti samo na hrvaško glasbo. Na Prvem predvajamo tudi glasbo celotnega Balkana, ampak niti slučajno ne v nenormalnih obsegih.

Kar se tiče ponedeljkov, pa imamo v jutranjem programu že nekaj let kratko rubriko Odjuga, v kateri predvajamo dve pesmi, ki sta vezani na naš nekdanji skupni prostor, ampak zgolj kot zanimivost, nič drugega. Prav to, kar ste tudi sami ugotovili.

Obe pesmi (včasih se skoncentriramo na izvajalca, drugič na avtorja, spet tretjič na kaj drugega) sta pospremljeni s komentarjem, kaj poslušamo in zakaj, tako ju osmislimo in jima damo kontekst.

Da bi enormno predvajali hrvaško glasbo, pa absolutno ne drži.

II. RADIO SPLOŠNO

Mnenje: Veliko pohval in nekaj kritik

»Jaz TV ne gledam, ker me moti, da dajem več pozornosti obleki, nakitu in drugemu in potem ne poslušam, kaj govorijo. Zato raje poslušam radio. Ves čas ga poslušam. Meni je Prvi zakon, ker je najbolj verodostojen. Spoštujem Ars, 3. program, občasno preklopim tja, ko ima kako dobro glasbo, opero, opereto, tudi kaj drugega.

Prvi ima veliko dobrih oddaj in dobrih novinarjev. Zelo so mi všeč Alenka Terlep, Iztok Konc, najbolj pa tisti, ki ima ob ponedeljkih zjutraj oddajo Prvaki tedna - Bojan Leskovec. Motijo pa me ponovitve. Pravljice se ponavljajo tako pogosto, da jih že na pamet poznam. Se sprašujem: 14 evrov je RTV-prispevek, pa je na radiu toliko ponovitev. Čez dan poslušam oddaje. Ponoči, ko ne morem spati, ker imam 70 let, pa je spet isti program kot podnevi. Me jezi, ne morem poslušati še enkrat, kar sem že čez dan. Če že ni več nočnega programa v živo, naj vsaj sestavijo na novo glasbo skupaj. Ker na tak način ... Sem zaljubljena v Prvi program, a sem že začela razmišljati, da bi začela poslušati /.../, če bo še naprej toliko ponovitev.

Ni mi na radiu všeč zelo malo stvari: ob petkih Radio Ga Ga. Ko je bil Hribar, je bilo za nasmejat, zdaj pa so /.../, potem pa je takoj še ponovitev, pa še enkrat nekaj dni kasneje. Vsaj Štajerci (Radio Maribor) imajo kaj inovativnega, pa Koprčani na Radiu Koper tudi: Morje in mi, Naši kraji in ljudje, vse to mi je zelo zanimivo. Pa Junak tedna je zanimiv, pa Kam gremo na izlet. To so odlične oddaje. Prav zaljubljena pa sem v Bojana Leskovca. Je eden tistih voditeljev, ki se pripravi, zato ga vsakič sproti občudujem. Iztok Konc je fenomenalen, res pripravi oddaje tip top. Pa Mojca Delač: Možgani na dlani in vse, kar pripravi, je res zelo poučno. Všeč mi je tudi Lucija

Dimnik Rikič. Ob sobotah od 8-ih do 11-ih dopoldne tudi poslušam, se ne premaknem od radia, poslušam oddajo za mlade. Alja Verbole zna s prijetnim glasom izvabiti iz tistega, ki kliče in se ustraši in nič ne more povedat - ga tako prepriča, da se sprosti, da tudi jaz uživam z njo, ko se nek štiriletnik končno sprosti in upa kaj povedat v eter. Alja Verbole res zna s poslušalci, da se znebijo treme. Karmen Švegl je zame itak višek profesionalnosti. Med napovedovalci pa Dejan Kaloper, Igor Velše in mnogi drugi. Oddaja Na današnji dan: če sta novinar in napovedovalec usklajena, si lepo dopolnjujeta misli, da je vsak stavek izjemno izkoriščen, vsaj tu in tam tudi s kakšnim pristrčnim smehom dopolnjen. Tomaž Celestina je odličen, ko v oddaji Ob osmih poroča o politiki. Je zelo profesionalen, ne vsiljuje svojih mnenj, ampak nam predstavi ozadja, razloge, povezave ... Taki bi morali biti vsi novinarji, ki govorijo o politiki. Pohvalila bi še dopisnika iz Beograda Boštjana Anžina, iz ZDA Andreja Stoparja, sta oba v redu. Ju obožujem. Ker se čuti nevtralnost, objektivnost, profesionalnost in prizemljenost. Oddaja ob ponedeljkih Sotočja: te novinarke so zelo zvedave, zelo luštne. Po Sotočju je Sandi Horvat, se mu priklonim vsakič, ko ga slišim, ker je priznal, da je Rom, spodbuja, osvešča ljudi in zelo luštne oddaje pripravlja. V sredo Gymnasium in Liana Bursič – kako je osveščena, kako se poduči, prebere, mi je izjemno všeč. Po Gymnasiumu je iz nekdaneje Jugoslavije oddaja Sami naši – te novinarke so nevtralne, zelo aktualne in ne delujejo nestrpne. Zanimiv mi je tudi Peter Močnik, ki poroča iz Ljubljane, pa tisti, ki poroča o vojaških zadevah. Pa Rok Valenčič se tudi zelo pripravi. Tudi če ima neprijetno temo, jo dobro izpelje. Še nekaj kritik: Jane Weber: veliko zna, a je tako /.../. Brane Rončel: res veliko ve, a /.../ celo oddajo oznanja, kdo je umrl. Pa saj radio ni oglas osmrtnic. Naj raje glasbo predvaja. V eni oddaji je 12-krat povedal o smrti. Smo stari, zato bi se radi malo sprostili, ne pa o smrti poslušali. Jazz pred polnočjo pa mi je simpatičen. Petek, sobota, nedelja zvečer: en dan je jazz pred polnočjo, sicer pa ni nič. V 70. letih mi je bila edina motivacija oddaja V nedeljo zvečer ob osmih pri Marjanu Kralju: otroci so risanke gledali, jaz sem pa ob tej oddaji za cel teden zlikala. In tudi druge mame. Smo gledale, da je bilo do večera posušeno, da smo ob oddaji zlikale. Ob današnji oddaji zvečer tega ne moreš.» (I. S. B.)

MMC

I. NOVINARSKE VSEBINE

»Ne moremo razumeti objave demantija na trditve, ki jih sploh niste objavili«

Konferenca sindikatov zavarovalništva Slovenije se je odzvala na navedbe v [članku o pokojninski reformi](#), objavljenem na spletni strani rtvslo.si, 2. junija:

»Z zanimanjem smo danes prebrali prispevek Ministrstvo za delo zavrača "netočne in zavajajoče" navedbe o pokojninski reformi (<https://www.rtvsl.si/slovenija/ministrstvo-za-delo-zavraca-netocne-in-zavajajoce-navedbe-o-pokojninski-reformi/747712>), v katerem so povzeti ugovori s strani MDDSZEM na naše navedbe. Še bolj zanimiva nam je uredniška odločitev, da se objavi demanti brez objave o naših navedbah, ki smo jih posredovali v sporočilu za javnost v

petek, 30. 5. 2025 (tudi na naslov mmc-uredniki@rtvslo.si). V njem smo povzeli izračune, ki jih je po našem naročilu izdelal sodni izvedenec za področje aktuarstva - in ki je bila, tako kot tudi današnja, povzeta s strani STA (<https://sta.si/3432158/v-konferenci-sindikativ-zavarovalnistva-slovenije-kriticni-do-predloga-pokojninske-reforme>).

Tega niste objavili ne v preteklih dneh, niti niste povzeli v današnji objavi. Razumemo avtonomijo uredniške presoje in se zavedamo, da je vsaka informacija objavljena po uredniški presoji (četudi gre za strokovne izračune). Ne moremo pa razumeti objave demantija na trditve, ki jih sploh niste objavili.

Glede na to, da se bomo v prihodnje odzvali na demanti (ki vsebinsko v ničemer ne izpodbija naših trditev, temveč jih samo presoja kot zavajajoče) z dodatnimi izračuni, pričakujemo, da boste v uredniško presojo vključili tudi dejstvo, da ste današnji demanti nekritično objavili brez dejanskih naših prvotnih navedb in tudi dejstvo, da razen pavšalnih navedb ministrstva o zasledovanju blaginje (kar naši izračuni kažejo, da absolutno ne drži), in ponavljanj pavšalnih navedb o reformi resnejše vsebinske analize sploh ni bila deležna, četudi bo (ponovno sodeč po izračunih) znatno poslabšala položaj vseh današnjih in bodočih upokojencev, vključno za našimi in vašimi starši, brati, sestrami in otroki.«

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

O pokojninski reformi pogosto poročamo, stališča sindikatov, tudi sindikata zavarovalništva, in drugih deležnikov so bila večkrat predstavljena.

V navedenem prispevku so bila navedena dejansko njihova stališča, skupaj s stališčem ministrstva.

30. 5. smo na spletni strani objavili novico <https://www.rtvsl.si/slovenija/preberite-tudi/sindikati-in-nevladniki-zacenjajo-aktivnosti-za-referendum-o-pokojninski-reformi/747505>, tudi konferenca sindikatov zavarovalništva je del te koalicije. To je bila novica, ki je bila objavljena po sestanku sindikatov in vlade. Omenjeni članek <https://www.sta.si/3432158/v-konferenci-sindikativ-zavarovalnistva-slovenije-kriticni-do-predloga-pokojninske-reforme> je bil objavljen zjutraj kot napovedni članek na STA-ju. Napovedi za sestanke ali dogodke delamo po uredniški presoji, zaradi obilice dela je težko, da bi v novici o sestanku deležnikov vključevali še informacije o aktivnostih pred sestankom. Sploh, ker gre za temo, ki se še vedno nadaljuje in je predmet različnih stališč. Narava spletnega novinarstva ne dopušča, da bi v vsak prispevek vključevali vseh stališč. To se potem naredi, ko se pripravi pregledno novico.

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Pregledala sem članek <https://www.rtvsl.si/slovenija/ministrstvo-za-delo-zavraca-netocne-in-zavajajoce-navedbe-o-pokojninski-reformi/747712>. V njem je tudi zelo jasna povezava na članek <https://www.rtvsl.si/slovenija/delavska-koalicija-nasprotuje-pokojninski-reformi-napovedujejo-referendum/746455>, v katerem Delavska koalicija pojasnjuje stališča, zaradi katerih nasprotuje zakonu.

V nobenem članku pa ni povzetkov izračunov Konfederacije sindikatov zavarovalništva Slovenije. Kljub večkratnemu poročanju o pokojninski reformi je uredništvo bralcem navedlo

veliko stališč in nekaj podatkov, po nepotrebnem pa jih je prikrajšalo za bistvene podatke - izračune, na katerih je temeljil svoje nasprotovanje pokojninski reformi.

To pomeni **odmik od Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija v točki 1.8 (Pravičnost)**, ki med drugim navaja:

»/.../ Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če:

ne vsebujeta vseh poglobitvenih dejstev;

vsebuje nepomembne podatke na račun najpomembnejših dejstev; nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce /.../«.

Navedeno besedilo, pa tudi nobeno od besedil, ki jih je MMC objavil v zadnjem času o pokojninski reformi, ni navajalo izračunov, ki pomenijo poglobljena dejstva.

Zato sem uredništvu poslala **priporočilo, da ne izpušča objave dejstev, ki so pomembna za celovito in pošteno predstavitev tematike.**

»Čestitam, javni zavod posebnega pomena, za še en /.../ naslov«

Bralec B. P. se je odzval na naslov članka <https://www.rtvlo.si/zabava-in-slog/ture-avanture/ob-svetovnem-dnevu-kolesarstva-uvozili-manj-klasicnih-in-vec-elektricnih-koles/747761>, objavljen na MMC-ju ob svetovnem dnevu kolesarstva, 3. junija:

»V vednost vam spodaj pošiljam sporočilo o napaki, ki sem ga oddal pod [prepisom novice STA in/oziroma sporočila Statističnega urada](#). /.../

"Ob svetovnem dnevu kolesarstva uvozili manj klasičnih in več električnih koles"

Pa prav na svetovni dan so jih uvozili in prav na ta dan, torej danes, je statistika enodnevni uvoz koles posebej preštela in preračunala?! Čestitam, javni zavod posebnega pomena, za /.../ Ko vam stvaren naslov STA in Statističnega urada ni všeč, ga /.../, da ustreza "visokemu slogu MMC".

Lani uvozili najmanj koles po letu 2001

<https://sta.si/3432936/lani-uvozili-najmanj-koles-po-letu-2001>

3. junij, svetovni dan kolesarjenja

<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/13634>«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Hvala za poslano. Vaše opozorilo je zaleгло, z dvopičjem so v uredništvu (ali lektorji) spremenili naslov v primerneга:

»Ob svetovnem dnevu kolesarstva: uvozili manj klasičnih in več električnih koles

Lani uvozili najmanj klasičnih koles po letu 2001

Tretjega junija obeležujemo svetovni dan kolesarjenja. Število uvoženih koles upada, število električnih narašča, navadna kolesa pa so letos nekoliko cenejša kot lani. «

Pred popravkom je bil naslov netočen in zato neskladen s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija v točki 1.1 (Natančnost), kjer piše:

»Sporočilo mora ustrezati dejstvom in ne sme biti zavajajoče ali neresnično. Novinarji morajo pozorno zbirati podatke, jih skrbno preverjati in skrbeti za primerno izražanje v slovenskem knjižnem jeziku.« Zato sem uredništvu priporočila skrbnejšo pripravo besedil.

»Kakšen zavajajoč podnaslov je ...«

Bralca S. S. je zmotil podnaslov [članka](#), objavljenega na spletni strani rtvslo.si, 17. junija:

»/.../ Kakšen zavajajoč podnaslov je: "Več kot 200 ubitih civilistov na obeh straneh" v tem prispevku: <https://www.rtvlo.si/svet/bliznji-vzhod/iran-in-izrael-peti-dan-nadaljujeta-napade-trump-pozval-k-evakuaciji-teherana/749228>.

V prispevku je nato zapisano, da so Izraelci ubili 224 ljudi, medtem ko so jih Iranci 24. Razmerje med ubitimi je tako skorajda 10 : 1, povedano drugače, na 10 ubitih Irancev je ubit 1 Izraelec. Zakaj potem tako zavajajoče zapišete v podnaslov? Da bi tisti, ki novice v celoti ne preberejo, imeli popolnoma napačno predstavo? Gre za brezsravno zavajanje javnosti /.../«

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Podnaslov je vedno kratek, se pa, tako kot naslov, večkrat dnevno spremeni. V tem primeru navaja dejstvo o skupnem številu žrtev kot oris razsežnosti dogajanja v zadnjih dneh. Zato zavračam očitke o zavajanju. Kasneje v članku je natančno navedeno:

Iranski uradniki so poročali, da je bilo v petih dneh obstreljevanja ubitih 224 ljudi, večinoma civilistov, medtem ko je Izrael poročal o 24 ubitih civilistih.

Vsak dan podrobno poročamo o dogajanju v Iranu in Izraelu, v preteklih dneh so bili navedeni posamezni napadi in število žrtev v njih na obeh straneh.

ODGOVOR VARUHIJNE Z MNENJEM

Podnaslov ali mednaslov mora verodostojno povzemati vsebino, ki mu sledi. V tem primeru je lahko razumljen kot deloma zavajajoč. Vendar ne nujno. Bistveni poudarek je, da je v napadih umrlo več kot dvesto civilistov. Poudarjanje razlike v številu civilnih žrtev na eni in drugi strani v tem primeru ni nujno. Ne nazadnje bi bilo tudi nepietetno, saj je problematična prav vsaka civilna žrtev, zato je izpostavitve dejstva, da je bilo na obeh straneh ubitih že več kot 200 civilistov, primerno. Seveda samo v primeru, ko je v nadaljnjem besedilu točno navedeno, koliko civilnih žrtev je bilo na kateri strani, kar je nadgradnja informacije v podnaslovu oziroma mednaslovu. Naloga podnaslova in mednaslova ni samo povzeti vsebino (v celoti je seveda ne moreta), temveč tudi povabiti k branju, pri čemer je povabilo smiselno samo, če bralec v nadaljevanju prejme še kakšno novo informacijo.

Zato **menim, da sta bila podnaslov in mednaslov "Več kot 200 ubitih civilistov na obeh straneh" v tem primeru primerna in skladna s Poklicnimi merili RTV Slovenija in s Programskimi standardi RTV Slovenija.**

Kljub temu se vam zahvaljujem za pripombo. Novinarji s takimi dopisi večkrat pomislijo na to, da bralci ob prebiranju njihovih besedil nekatere vsebine lahko razumete na več načinov. Zato jih taki dopisi spodbudijo, da besedila oblikujejo bolj nedvoumno.

»... Le prepisovanje kalnih reklamnih obljub nekega youtuberskega vplivnika ...«

Bralec B. P. se je odzval na [članek](#) o nočnih vlakih novega nemškega podjetja, objavljen na spletni strani rtvslo.si, 14. junija:

»[Članek o novih nočnih vlakih novega nemškega podjetja](#), /.../

Ta novokomponirani Nox naj bi v dveh letih imel cele vlake po naročilu ali vagone po meri, pogodbe za rabo tirov in postaj ... Ali veste, kdaj so SŽ podpisale pogodbo o nabavi standardnih Stadlerjevih garnitur in kakšni so bili oz. so še vedno dobavni roki? In kakšni bi bili dobavni roki po naročilu izdelanih vagonov, kje bi jih dobili, za kakšno ceno? In katere lokomotive in po čem. Ste koga vprašali o tem? Ne, ker vas sploh ne zanima!

Zanima vas le prepisovanje kalnih reklamnih obljub nekega youtuberskega vplivnika, poklicnega (zastojkarskega?) svetovnega železniškega potnika. Ta ima za partnerja nekega moža, ki je po lastni predstavitvi v nekaj letih zamenjal dve firmi "nove mobilnosti", po silno uspešni karieri pa letos postal soustanovitelj Noxa. Ta par ima majice z logotipi in spletno stran za "novo podjetje" brez kakršnihkoli resnih referenc, brez znanih investorjev, brez objavljenega fizičnega naslova ... Ker vlake lahko načrtuje, kupuje in po Evropi vozi vsak, ki ima za seboj nekaj let video vplivništva.

Da pišete o "sobah", ker v Euronewsovem prepisu reklamnega gradiva piše "rooms", je še en znak prevladujoče intelektualne lenobe. V nemškem sporočilu za medije piše "vollständig privaten Räumen" (ne Zimmer!), v francoskem pa "des cabines 100 % privatives" (ne chambres!). /.../ «

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Raba besede soba v tem primeru je ustrezna, tudi podjetje Nox uporablja ta termin.

Glede umestitve vsebine na našo spletno stran je to stvar uredniške odločitve.

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Za presojo ustreznosti prevoda »vollständig privaten Räumen« z besedo *soba* v primeru nočnih vlakov sem prosila jezikovne svetovalce RTV Slovenija. Odgovor vam bom poslala, ko ga prejmem, objavila ga bom v mesečnem poročilu za julij.

Glede vsebine pa zapisujem: članek je objavljen v rubriki Zabava in slog, kjer uredništvo predstavlja lahkotnejše teme. Vsebina o nočnih vlakih pa ni lahkotna, zato je utemeljen vaš pomislek o preveč lahkotnem navajanju obljub kot dejstev.

Programski standardi RTV Slovenija navajajo, da »programske vsebine in storitve dosegajo in postavljajo najvišje tehnične, tehnološke, vsebinske in estetske standarde«.

Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija pa od programskih ustvarjalcev terjajo:

- v točki **1.1 natančnost**: »sporočilo mora ustrezati dejstvom in ne sme biti zavajajoče ali neresnično; novinarji morajo pozorno zbirati podatke, jih skrbno preverjati /.../«;
- v točki **1.3 preverjanje dejstev**: »Novinarji in uredniki RTV Slovenija morajo spoštovati temeljno profesionalno pravilo, da je treba vse podatke pred objavo preveriti. Če to ni mogoče, je nujno navesti vir. /.../ Posebna previdnost je potrebna pri uporabi

neavtoriziranih virov z interneta, saj je dostop do medmrežja omogočen vsakomur brez omejitev, zato bi nekritična uporaba podatkov iz teh virov lahko pomenila dezinformiranje javnosti. Pred objavo neavtoriziranih vsebin z interneta je treba preverjati vsa dejstva.«

V članku je kot vir nekaterih izjav naveden Euronews, del vsebine se sklicuje na objave soustanovitelja podjetja na družbenih omrežjih. Vendar soustanovitelj ni verodostojen vir, njegove izjave so le obljube, ki jih ni utemeljil s preverljivimi podatki. Uredništvo pa tudi ni preverilo, ali so te obljube (npr. da bodo prvi vlaki začeli voziti že leta 2027) uresničljive, temveč jih je objavilo kot dejstva. Že krajše preverjanje obljub o uvedbi zasebnih vlakov bi pokazalo, da je pot do tega zelo dolga, saj terja velik denarni vložek kot tudi dolgo in zapleteno pridobivanje dovoljenj upravljalcev železniškega omrežja in drugih. Iz konteksta je sicer razbrati, da gre za načrte in obljube, v nekaterih stavkih pa so zapisane kot trditve.

Zato menim, da programski standardi in poklicna merila niso bili dosledno spoštovani. Uredništvu zato priporočam razpravo o doslednejšem spoštovanju programskih standardov in poklicnih meril tudi v primeru vsebin, objavljenih v rubriki Zabava in slog.

»Mar so za plačnike prispevka RTVS zanimive samo restavracije?«

Na članek [Najlepša restavracija na svetu je v Dubaju, španski Lobster Club prvi v Evropi - RTV SLO](#), objavljen na MMC-ju 29. junija, se je bralec B. P. odzval z več očitki:

»/.../ "Najlepša restavracija na svetu je v Dubaju, španski Lobster Club prvi v Evropi"

Ni res! Prav bi bilo: Najlepša nedavno odprta restavracija je ... Dokaz? V samem članku: "seznam predstavlja najboljša nedavna odprtja po vsem svetu!"

"Letna arhitekturna nagrada Prix Versailles, ki se pod okriljem Unesca podeljuje dih jemajočim ..."

Ni res, to je gola izmišljotina! Euronews nikjer ne omenja Unesca, sploh ne v povezavi s čemerkoli dih jemajočim. <https://www.euronews.com/culture/2025/06/28/prix-versailles-reveals-the-worlds-most-beautiful-restaurants-of-2025>. Edina omemba Unesca je v propagandi tega Prix Versailles in se glasi: "Announced each year at UNESCO since 2015, the Prix Versailles ..."

<https://www.prix-versailles.com/>. Upam, da je v MMC vendarle kdo, ki razume takšne pomenske razlike. Sicer pa lahko na spletni strani Unesca iščete "Prix Versailles" ... in iščete ... in iščete ... /.../

"... le 14 gostov naenkrat uživa v izkušnji japonske kulinarike, piše Euronews."

Spet ni res! Euronews piše: "... allows only 14 people at a time to enjoy the restaurant's Omakase experience." Beseda omakase je res japonska, ni pa japonska ta restavracija španskega šefa. Gre za izraz, ki se je udomačil v visoki kuhinji za načelo, da se gostje sprijaznijo z diktatom šefa, ki sestavi meni. "Omakase お任せ - From the Japanese, meaning "trust" or "leaving everything up to the chef"."

<https://grupodanigarcia.com/smoked-room/en/dubai/>

"Zasnovala ga je arhitektka Sandra Tarruella v sodelovanju z Juanom Picornellom."

Zakaj pa pri najlepših dveh ne zapišete, za čigavo arhitekturo gre? Ker se tega ni dalo prepisati od Euronews? Zakaj pa niste poiskali drugje, kot ste nekje našli Unesco?

In zakaj niste nikjer zapisali, da seznam in priznanja Prix Versailles, kdorkoli jih s kakršnimkoli motivom podeljuje, ne obstajajo le za restavracije, ampak tudi za muzeje, nakupovalna središča, univerzitetna naselja, hotele, postaje in letališča ter športne objekte? In zakaj niste nič pisali o drugih seznamih najlepših objektov - letos in že deset let pred tem? Mar so za plačnike prispevka za RTVS zanimive samo restavracije? Sploh, če so v Dubaju? Ali je šlo za še eno naključno prepisovinarsko najdbo na Euronewsu /.../«

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Naslov je znakovno zelo omejen, takoj v vodilu je jasno napisano, da gre za nedavno odprte restavracije.

Prix Versailles poteka pod okriljem Unesca, če nam v enem primeru očita uporabnik, da ne pogledamo za dodatne informacije in da zgolj prepisujemo, pa tu očita ravno nasprotno.

https://en.wikipedia.org/wiki/Prix_Versailles.

Pri omembi načela omakase smo vsebino spremenili.

Ta članek je bil povzet po Euronewsu in je pod drobnogled vzel najboljše nedavno odprte restavracije. Kdaj drugič bodo na vrsti druge kategorije.

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM

Napačno opredelitev restavracije kot japonsko so po vašem opozorilu v uredništvu popravili. Na ostale očitke je odgovorna urednica večinoma odgovorila s primernimi pojasnili.

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Pobuda: Ob umiku komentarja naj ostane zapis razloga za umik in identifikacija administratorja

»Glede na delovanje tujih forumov predlagam, da se uvede transparentnejši način administracije. S tem bi prihranili čas in slabo voljo uporabnikov. Ko se administrator odloči za umik komentarja, naj na mestu komentarja ostane zapis razloga za umik in identifikacija administratorja. Admin 1, Admin 2 itd.. Ali se adminom določi nick name. Po želji.

Tovrstni način moderiranja poteka na množstvu forumov. Vse nejasnosti pa razrešuje tako imenovani super moderator.« (D. I.)

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Sistem moderiranja se ves čas nadgrajuje in spreminja. Dobivamo različne pobude, za kar se zahvaljujemo.

III. STORITVE

»V arhivu 365 sem želel pogledati prispevek iz Odmevov, a je bilo to nemogoče«

Gledalec B. P. je napisal, da si v arhivu RTV 365 ni mogel pogledati prispevka iz [Odmevov, 13. junija](#):

»V arhivu 365 sem želel pogledati prispevek iz petkovih Odmevov, a je bilo to nemogoče. Tu je opis težav po korakih.

1. V brskalniku Opera sem si ogledal nekaj prispevkov. Potem sem po ogledu [pogovora v studiu](#) Odmevov na desni kliknil na povezavo na [prispevek o vplivih na gospodarstvo](#).

2. Posnetek se je zagnal, videl sem statično sliko iz studia in slišal prvih nekaj besed voditelja, potem pa se je zaslon zatemnil in na njem se je prikazala neskončno vrteča nepolna krožnica. Enako po osvežitvi, dveh, mnogih, tudi po zaprtju zavihka in ponovnem zagonu v drugem zavihku.

3. Povsem enako se mi je zgodilo, ko sem odprl brskalnik Edge in vanj vnesel URL prispevka. Zamrznjena slika, nekaj besed, potem pa tema in na sredini vrtiljak.

To ni prvič, da se mi je zgodilo nekaj takega. Zadnje čase se mi dogaja razmeroma pogosto v obeh brskalnikih. Včasih pomaga, če počakam nekaj časa in potem poskusim znova, večkrat pa ogled opustim in na prispevek enostavno pozabim.

Če obisk merite samo po prvem kliku oz. zagonu posnetkov, sem vam obisk najbrž znatno povečal, čeprav nekaterih prispevkov nisem ne videl in ne slišal.

Tovrstne težave imam samo s predvajalnikom arhiva 365 RTVS - že nekaj mesecev.«

MMC RTV SLO

Po preverbi se posnetek na povezavi <https://365.rtvlo.si/arhiv/odmevi/175139481> predvaja brez prekinitev. Lahko poskusite predvajati tudi na telefonu in poveste, ali se pojavi enaka napaka.

Za odgovor na vaše vprašanje bi potrebovali podatke o vašem brskalniku in operacijskem sistemu.

PROGRAMI ZA NARODNI SKUPNOSTI

I. RADIO CAPODISTRIA

»V navedenem članku avtor odkrito zagovarja zloglasno X Mas«

Poslušalec V. A. se je pritožil nad [člankom](#), objavljenim na spletni strani rtvslo.si, 30. junija:

»Verjetno ne sledite - tudi jezika ne poznate - vsebinam na MMC - Radio Koper. V navedenem članku avtor odkrito zagovarja zloglasno X Mas. <https://www.rtvlo.si/capodistria/radio-capodistria/notizie/friuli-venezia-giulia/x-mas-c-e-un-altra-storia-da-raccontare/747499>.

Boste ukrepali ali imamo po novem svobodo izražanja tudi v poveličevanju fašizma na straneh MMC?»

Urednik Informativnega programa na Radiu Capodistria **Stefano Lusa**

Tradicionalno Radio Capodistria posveča prostor zgodovinskim temam, ki so za naše poslušalce še posebej zanimive. Že dolgo ni več tabu tem, ki se jih ne bi smelo obravnavati in menimo, da tako mora tudi ostati. Obravnavana knjiga ne poveljuje fašizma, temveč govori o oddelku italijanske vojske, ki se je po 8. septembru razdelil na dve avtonomni enoti. Prva je ostala zvesta kraljestvu in se borila ob boku zaveznikov, druga pa je zagrešila grozodejstva v službi Mussolinija in fašistov. Avtor knjige Alfio Caruso je bil novinar za pomembne italijanske časopise in sodirektor časopisa *Messaggero* in je napisal številne knjige, med drugim tudi o zgodovinskih temah. Njegova sodba o vojaki X Mas, ki so se borili ob Mussoliniju, je odločna: bili so kolaboranti. Skratka, niti prispevek in niti knjiga na noben način ne poveljmeta fašizmu.

Odgovorni urednik radijskega programa za italijansko narodno skupnost (Radio Capodistria) **Aljoša Curavić**

Mislim, da je očitno, da naš novinar v navedenem prispevku ne poveljuje fašizmu. Prispevek je osredotočen na intervju italijanskega avtorja, ki je predstavil knjigo o X Mas, italijanskem vojaškem korpusu, ki je v poveljnem obdobju postal sinonim fašizma, sploh v obmejnih območjih. Avtor knjige, ki je tudi novinar, skuša predstaviti tudi drugo plat tega korpusa in ga skuša distancirati od zloglasnih dejanj. Mislim, da so vprašanja našega novinarja umestna in objektivna, ko ga sprašuje, kako komentira poveljevanje fašizma danes tudi skozi simbolike X Mas.

Za konec, osebno sem mnenja, da smo vsi antifašisti v našem krogu, vendar kot novinar in urednik mislim, da ne smejo obstajati tabu teme, ki jih seveda moramo obravnavati objektivno.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Italijanščino nekoliko razumem, vendar ne dovolj, da bi dovolj razumela članek, nad katerim se pritožujete. Zato sem ga dala prevesti umetni inteligenci. Prevod ni popoln, vendar menim, da dovolj dober, da lahko iz njega razberemo, ali članek poveljuje fašizmu ali ne:

»X MAS: obstaja še ena zgodba, ki jo je treba povedati

Zgodba o X Mas, pred in po 8. septembru ter po nastanku Socialne republike, je bila v Trstu predstavljena skozi knjigo novinarja in esejista Alfia Carusa z naslovom *"Incursori del re. Resnična zgodba X Mas"*.

Ime X Mas, povezano z možmi, ki so med drugo svetovno vojno izvajali pogumna in skoraj nemogoča dejanja, ne sme biti, je dejal Caruso, zamenjano z ozko skupino Salojske republike, ki je sodelovala z nacisti.

To je osrednja nit knjige „Incursori del re. La vera storia della X Mas“ (»Diverzanti kralja. Prava zgodba X Mas«), novinarja in pisatelja Alfia Carusa, ki je bila predstavljena v Trstu na dogodku, ki ga je v Častniškem domu organizirala Zveza združenj istrskih, reških in dalmatinskih izgnancev, v sodelovanju z Narodnim združenjem Beneške Julijske krajine in Dalmacije, Narodno ligo,

Multimedijskim dokumentacijskim centrom za julijsko, istrsko, reško in dalmatinsko kulturo ter Združenjem istrskih skupnosti.

Knjiga opisuje podvige diverzantske skupine Kraljeve mornarice (med drugimi so bili člani tudi Agostino Straulino iz Malega Lošinja, Antonio Marcegaglia, rojen v Piranu, in Spartaco Schergat iz Kopra), ki so izvajali naloge, veljane za nemogoče – kot je miniranje britanskih ladij v zalivu Suda ali v strogo varovanem pristanišču Aleksandrija leta 1941 – vse do 8. septembra, ko je poveljnik Junio Valerio Borghese odločil, da bo ime Decima uporabil za ustvaritev enote Saloske republike in tako sodeloval v operacijah nacistične vojske.

X Mas je bila enota italijanske Kraljeve mornarice, ki se je izkazala s strokovnostjo in pogumom ter uživala spoštovanje celo pri Britancih – tako pred 8. septembrom kot tudi po njem, ko so njeni najvidnejši pripadniki ostali zvesti Italiji in se borili proti nacistom. Kljub temu pa se ime X Mas pozneje pogosto enači z enotami, ki jih je pod Salosko republiko vodil princ Borghese. To razlago pa Alfio Caruso ocenjuje kot v nasprotju z dejstvi.

»Obstajajo številke,« pojasnjuje Caruso: »članov X Mas do 7. septembra 1943 je bilo 238; fašisti pa so bili štirje – štirje, dobesedno, ne v prenesenem pomenu. Borghese, kapitan Ungarelli (najhujši med vsemi, množični morilec, kar je dokazal v 20 mesecih državljanske vojne po 8. septembru), Eugenio Wolk, inštruktor, ki je sestavil jurišne plavalce skupin Gamma, ter kapitan Ferraro, nekdanji profesor telovadbe, ki je sam uspel potopiti pet britanskih ladij v Turčiji. Že to nam pove, da obstaja povsem druga zgodba – obstaja druga X Mas, o kateri bi morali govoriti. Gre za enoto, ki je obenem najbolj odlikovana v italijanski vojski, saj je od 238 pripadnikov kar 31 prejelo medalje. To je povprečje več kot 10 odstotkov – nobena druga italijanska enota se ne more pohvaliti s takšnim številom odlikovanj.«

Vprašanje: Ampak zakaj potem, po vašem mnenju, prevladuje pripoved o Decimi Mas pod Borghesejem?

Caruso odgovarja:

»Zato, ker o podvigih X Mas pred kapitulacijo vemo zelo malo. Podvigi, kot so bili tisti Duranda de la Penneja, Bianchija, Martellotte, Marceglie v Aleksandriji – morda vrhunec operacij Decime – so slabo poznani. Pa jih je bilo še veliko: v Gibraltarju, v Sudi, povsod.«

»X Mas je bila resnična grožnja za britansko mornarico. Dobesedno jo je prestrašila – kar je priznal tudi sam Churchill po akciji v Aleksandriji v zadnjih dneh novembra 1941, ko je rekel, da je z nekaj opreme, vredne zgolj nekaj funtov, bilo ogroženo strateško ravnovesje v Sredozemlju.«

»Decima je bila deležna neke vrste neupravičene damnatio memoriae (izbrisa iz zgodovinskega spomina), tudi zato, ker bi bilo treba povedati še to: Decimo so klicali vsakič, ko je italijanska mornarica doživela poraz proti Britancem. Večinoma so admirali odklonili boj, in takrat so se obrnili na 'norce' iz Bocca del Serchio – tajne baze Decime Mas –, da bi ponovno 'prebarvali' in zložili čast italijanske mornarice.«

Vprašanje: Mi živimo na območjih, kjer je Decima Mas pod Borghesejem delovala – v Gorici. Vsako leto se najdejo ljudje, ki obujajo te dogodke v uniformah Saloske republike. Ko vidite te prizore, kaj si mislite?

Caruso odgovarja:

»Bili so sodelavci pri lovu na Jude in pri uničevanju Italijanov, ker Borghese ni šel v boj proti anglo-ameriškemu sovražniku. Borghese se je predal represalijam nad domoljubi.«

»Nasprotno pa je bil po 8. septembru ustanovljen nov oddelek, imenovan Marina d'assalto (jurišna mornarica), pod poveljstvom majorja Forze, ki je bil zadnji poveljnik Decime do 7. septembra. Tja so prišli redki preživeli člani stare Decime: Durand de la Penne, Straulino, Birindelli, Marceglia, Martellotta. Vsi so šli tja in začeli potapljati nacistična plovila v Sredozemlju.«

Alessandro Martegani

O avtorju: Alfio Caruso, novinar in avtor številnih del o italijanski zgodovini 20. stoletja, pripoveduje o usodi mož X. flotilje Mas pred in po 8. septembru, ko je večina pripadnikov diverzantskega korpusa Kraljeve mornarice ostala zvesta prisegi monarhiji, medtem ko se je manjša skupina odločila za sodelovanje s fašističnim režimom in nacisti.«

Urednik in odgovorni urednik sta pojasnila kontekst nastanka članka. Povod zanj je bila knjiga, v uredništvu pa posvečajo prostor tudi zgodovinskim temam. Pojasnjevanje novih dejstev o preteklosti je vsekakor naloga vseh informativnih uredništev. Izbrana tema je za italijansko narodno skupnost pomembna, saj je povezana s prostorom, na katerem živi, in s preteklostjo, ki jo je močno zaznamovala.

Iz prevoda članka je razvidno, da članek ne poveljuje fašizma, temveč ima namen, kot zapisuje avtor, predstaviti knjigo, ki želi: »Vzpostaviti zgodovinsko resnico o X Mas, enoti, ki se je med drugo svetovno vojno odlikovala z dejanji junaštva, a je postala žalostno znana šele po 8. septembru, zaradi majhne skupine fašistov, ki so se odločili priključiti Salojski republiki ter pri tem, ob sodelovanju z nacisti, zagrešili grozodejstva.«

Grozodejstva, ki jih je zagrešil X Mas, so v članku ovrednotena kot negativna (»Bili so sodelavci pri preganjanju Judov in pokolu Italijanov /.../ se je posvetil maščevanju nad patrioti. »Grozodejstva«, »pokol Italijanov«.)

Ker ne gre samo za poročilo o knjigi, temveč za članek, ki želi s kratkim intervjujem z avtorjem predstaviti bralcem celovitejšo sliko, pa ne dosega v [Poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija](#) zahtevane celovitosti in pravičnosti.

Točka **1.8 o pravičnosti** navaja:

»Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če:

- a. ne vsebujeta vseh poglobljenih dejstev;*
- b. vsebujeta nepomembne podatke na račun najpomembnejših dejstev;*
- c. nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce;*
- d. poročevalec uporablja besede ali prijeme, ki kažejo na njegovo pristranskost.«*

Članek odstopa od zahtevane pravičnosti v najmanj dveh točkah:

1. Izpusti navedbo pomembnega dejstva, da so pripadniki »negativnega dela X Mas« sodelovali tudi pri preganjanju in pokolu Slovencev. Na območju, kjer je bila ost fašističnega delovanja in X Mas uperjena prav proti Slovincem, je izpust preganjanja Slovencev in navedba samo preganjanja Judov in pokolov Italijanov kršitev pravičnosti članka.

2. Nevede ali vede zavaja bralce z navedbo, da je šlo za »ozko skupine fašistov, ki so se odločili priključiti Salojski republiki ter pri tem, ob sodelovanju z nacisti, zagrešili grozodejstva.« Majhna skupina fašistov ne bi mogla zagrešiti toliko grozodejstev, kot so jih doslej popisali mnogi zgodovinarji.

Članku torej ne moremo očitati, da povečuje fašizem, lahko pa mu očitamo, da ni navedel ene pomembne navedbe in da ni umestil novih dognanj o X Mas v obmejni prostor. S tem lahko pri delu poslušalcev zbudi vtis, da zmanjšuje težo in pomen grozodejstev, ki jih je zagrešil fašistični del X Mas na tem območju.

Zato sem uredništvu priporočila, da predvsem v člankih, ki obravnavajo vsebine, občutljive za obmejni prostor in za slovensko in italijansko narodno skupnost, še posebej pazi na dosledno spoštovanje [Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija](#) in [Programskih standardov RTV Slovenija](#). Uredništvu priporočam, da o tem opravi razpravo s člani uredništva, ki pokrivajo te vsebine.

ODZIVNO POROČILO odgovornega urednika radijskega programa za italijansko narodno skupnost (Radio Capodistria) Aljoše Curavića na priporočilo varuhinje

O zadevi smo se pogovorili tako v redakciji kot z varuhinjo. Razjasnili smo določene nejasnosti in se dogovorili, da bomo v prihodnosti, ko bomo obravnavali občutljive teme, bolj pozorni.

II. POMURSKI MADŽARSKI RADIO (MMR)

Prošnja za odstranitev povezave iz arhiva zaradi zaščite osebnih podatkov

Na varuhinjo se je obrnil poslušalec S. P. z naslednjo prošnjo:

»Prosim, da zaradi zaščite mojih osebnih podatkov (moje fotografije in mojega glasu) povezava /.../ naj ne bo najdljiva na spletnih iskalnikih.«

Odgovorni urednik radijskega programa za madžarsko narodno skupnost (MMR) Atilla Pisnjak
Spletno objavo bomo umaknili, ne bo več aktivna.

ODGOVOR VARUHINJE

Načeloma se že objavljenih oddaj in drugih vsebin ne umika iz arhiva, razen v primerih, ko obstajajo za to utemeljeni razlogi.

Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija so o tem zelo jasna:

»14 POSEGI V PROGRAM

14.1 Zahteve, da RTV Slovenija ne objavi posnetkov ali drugega gradiva

Ko je bilo gradivo posneto v skladu s poklicnimi merili, ga je možno predvajati, če ni drugih zakonskih in etičnih zadržkov in v času snemanja ni bilo nikakršnih drugačnih dogovorov o tem. Obstajati morajo tehtni razlogi, da se ugotovi zahteva po zadržanju uvrstitve gradiva v oddajo ali program. Ti razlogi so lahko sočutje ali to, da se je v določenem času spremenil kontekst nekega dogodka.

Če so bile zahteve po umiku gradiva iz programa postavljene potem, ko je bilo to prostovoljno posneto, morajo uredniki presoditi, ali dogovor, ki je bil sklenjen med snemanjem, to dovoljuje ali ne. Če je načrtovana uporaba gradiva v skladu s tem dogovorom in ne obstajajo nobeni drugi tehtni zadržki, zahtevi po umiku gradiva iz programa ni mogoče ugoditi.

Vedno si je treba prizadevati, da pojasnimo stališče RTV Slovenija.«

Varuhinja sem pozvala poslušalca, da odgovornemu uredniku Pomurskega madžarskega radia navede tehtne razloge, na podlagi katerih lahko odgovorni urednik odloči o trajnem umiku oddaje oziroma njeni nedostopnosti na spletnem mestu rrvslo.si za poslušanje na zahtevo.

Odgovora poslušalca do objave mesečnega poročila še nisem prejela.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Dnevnik, 10. 6.: Manjkajoči prevodi tujejezičnih govorcev v prispevku iz Gradca

Kar osem gledalk in gledalcev se je odzvalo na manjkajoče prevode tujejezičnih govorcev v prispevku iz Gradca v [Dnevniku, 10. junija](#) (na 01.03). Navajamo primere odzivov:

»Danes ne prvič. Neprevajanje in nepodnaslavljanje prispevkov se drastično povečuje. Opravičilo voditelja, ki ni nič kriv, ne zadostuje, ker ostanemo brez informacije o vsebini. Zgleda, da gre za sistemsko težavo, ker izgovarjanje na pomanjkanje časa ne pride v poštev, tudi prispevki, ki so očitno pripravljeni pravočasno, so pogosto brez prevodov.« (V. N.)

»/.../ Zakaj predvajate reportažo nemško govorečih anketirancev, čeprav že vnaprej veste, da jih niste podnaslovili? Ali pač menite, da smo vsi nemški Slovenci?« (G. H.)

»Zadnje čase se vse pogosteje dogaja, da v dnevnoinformativnih oddajah na TV SLO (osrednji Dnevnik, oddaja Dobro jutro ...) ne podnaslavlja oziroma prevajate prispevke, kjer sogovornik govori v tujem jeziku. Zadnji tak dogodek (ne)podnaslavljanja se je zgodil v današnjem (10. junij 2025) osrednjem Dnevniku ob 18:57, kjer smo 5 minut poslušali sogovornike v nemškem jeziku brez slovenskega prevoda. Šlo je za hudo tragedijo v Gradcu, Avstrija. Voditelj Dnevnika se je stereotipno opravičil. To se dogaja, kot že omenjeno, prepogostokrat.

To vse kaže na vaše "šalabajzarstvo", amaterski pristop do informativnih poročil in nenazadnje na indolentni odnos do nas - gledalcev, ki moramo za tak amaterizem plačevati mesečno naročnino. To kaže tudi na vašo neorganiziranost, kajti, kot je videti, niste sposobni v kratkem času urediti prevoda in podnaslavljanja prispevkov v dnevnoinformativnih oddajah. To se v tujih nacionalnih RTV hišah ne dogaja, le na RTV SLO.

/.../ Bom kritično spremljal tudi v bodoče, če boste to anomalijo odpravili.« (B. E. F.)

»Ponovno niso bile podnaslovljene izjave v prispevku o tragediji v Gradcu. To je resnično vse prevečkrat. /.../ Dovolj je izgovorov o nekem avtomatizmu. Sistem ne deluje. Resnično, groza.

Govorim angleško, srbohrvaško in italijansko, očitno se moram naučiti tudi nemško, da bom kaj razumel. /.../ Uredite že zadevo!!» (M. D.)

»/.../ Spet se opravičujete, ker ni podnapisov.« (D. I.)

»Pritožba je namenjena osrednjemu Dnevniku ob 19h dne 10. 6. 2025, konkretno, prispevku iz Gradca v zvezi z grozljivim dogodkom na eni od šol. Prispevek (spet) ni bil podnaslovljen (se kar večkrat zgodi) in gledalci (vsaj velika večina, sem prepričana) nimamo nič od tega, čeprav se voditelj vedno opraviči. Jaz sem takoj preklopila na /.../ in glej ga, zlomka, prispevek podnaslovljen. Žal mi je, da se to dogaja, ker sem res vaša zvesta gledalka od nekdaj.« (J. K.)

»Zadnje čase se v televizijskih informativnih oddajah zelo pogosto dogaja, da prispevki niso prevedeni in potem opravičilo. Tak način "obveščanja" je več kot neprimeren. Pripraviti in predvajati neprevedene prispevke tako pogosto in misliti, da se z opravičilom vse uredi, je za javno TV več kot sramotno. Dnevnik danes, 10. 6., je sramota za vašo ustanovo in vse pove o odnosu vaših zaposlenih do gledalcev. Žalostno! /.../« (J. N.)

»Že nekaj časa opažam, da izjave, ki niso v slovenščini, v prispevkih na RTV SLO niso podnaslovljene. To se zadnje čase res (pre)pogosto dogaja. A vse do danes je šlo zgolj za posamezne izjave znotraj prispevkov. Danes, 10. 6. 2025, pa se je večerni Dnevnik začel z nekajminutnim prispevkom o streljanju v Gradcu, kjer je bil skoraj celotni prispevek pripravljen iz izjav (izjave prič, ministra itd.) in vse te izjave so bile v nemščini in niti ena od njih ni bila podnaslovljena. Na slovenski javni televiziji smo torej gledali skoraj 3-minutni prispevek v nemščini. Kdor ne zna nemško, prispevka ni razumel. In na koncu samo kratko pojasnilo voditelja, da se opravičuje, ker izjav (iz katerih je bil celotni prispevek sestavljen) niso uspeli podnasloviti. Žal to ni dovolj. Zakaj sploh potem objaviti takšen prispevek? Zakaj prispevka pač ne povzame novinarka na terenu? In da, napake se dogajajo, in če bi bilo to prvič, bi še razumela, to je pa postala že tako redna praksa, da enostavno ni več sprejemljivo. Da o vseh tehničnih napakah, ki se v zadnjem času dogajajo, sploh ne začnem.« (M. J.)

Varuhinja je pritožbe v anonimizirani obliki poslala pristojnim s prošnjo za pojasnilo, zakaj nobena od izjav v nemščini ni bila prevedena in podnaslovljena. Vodjo službe za prevajanje je obvestil dežurni prevajalec.

Vodja Službe za prevajanje, lektoriranje in podnaslavljanje Barbara Müller

Prispevek Petre Kos Gnamuš je bil žal brez podnapisov. Pripravljen je bil prepozno, zato je za vse prevode in nalaganje prevodov na strežnik zmanjkalo časa. Celotna ekipa, na čelu z odgovorno urednico Polono Fijavž (ki je priskočila na pomoč pri prevajanju), je naredila vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi prispevek pravočasno podnaslovili. Vendar je bilo tokrat žal vse pripravljeno prepozno. Prispevek se je predvajal ob 19.00 brez podnapisov.

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija Polona Fijavž

Številne težave, ki smo jih imeli s podnaslavljanjem ob prehodu na novi sistem, smo v nekaj mesecih v veliki meri odpravili, 10. 6. 2025 pa smo ob ambiciozno zastavljeni oddaji imeli

številne težave na terenu, ki so posledično prispevale k temu, da nam izjav ni uspelo pravočasno podnasloviti. Naša dopisnica je s prizorišča po prispevku povzela bistvene vsebine, ki so gledalcem morda ostale nerazumljene. Zavedamo se, da so napake nedopustne in da zaradi njih informacije s prizorišč za naše gledalce niso popolne, za kar se opravičujemo. [Prispevek je s podnapisi](#) dostopen na portalu 365.rtv slo.si.

Hvala za razumevanje.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Obe pristojni sta pojasnili razloge za odsotnost prevodov v prispevku. Glede na to, da se je dogodek zgodil že dopoldne in je bila novinarka na terenu že zgodaj dopoldne, to kaže, da odsotnost podnapisov ni bila posledica zelo kratkega časa med dogodkom in objavo prispevka, kar bi bilo razumljivo in sprejemljivo, temveč je bila odsotnost podnapisov posledica slabe organizacije dela ali komunikacije med vsemi udeleženci v postopku priprave prispevka. Zato **uredništvu priporočam, da preveri načrtovanje dela in protokole nadzora nastajanja prispevkov in celotne oddaje.** Iz zapisanega namreč ni razvidno, da bi kdo pravočasno zaznal zamujanje prispevka in še pravočasno opozoril na čas, potreben za prevod in končanje prispevka z vsemi potrebnimi elementi.

Upam, da bo uredništvo v prihodnje pozorno na vse podrobnosti nastajanja prispevkov in da do takega izpada prevodov ne bo več prišlo. RTV Slovenija je namreč dolžna predvajati vse vsebine v slovenskem jeziku, tuje izjave torej z ustreznimi slovenskimi prevodi. To ji nalaga zakon o rabi slovenščine, Zakon o RTV Slovenija, Programski standardi ter Poklicna merila RTV Slovenija.

Odzivi gledalke in dveh gledalcev:

»Zahvaljujem se vam za hiter odgovor in razlago. Ostajam zvesta RTV SLO.« (J. K.)

»Hvala za odgovor. Sem predvideval približno vsebino. Kako je s časovno stisko, vem, jo tudi razumem. Se pa te napake pogosto dogajajo, voditelj se opraviči, mi pa ostanemo brez prevodov in navedb imen gostov.« (V. N.)

»Samo hvala vam bom rekel. Res ste varuhinja nas odjemalcev RTV SLO.« (G. H.)

Koda; 31. 5.: napačen izraz v oddaji o krčenju pravic letalskih potnikov

Gledalec B. U. se je pritožil nad uporabo neustreznega izraza v oddaji [Koda, 31. maja](#), ki je govorila o krčenju pravic letalskih potnikov:

»S pričujočim sporočilom želim pohvaliti izbor tematike in integracijo vsebine o življenju invalidov v oddaji Koda, ki je bila na sporedu 31. 5. 2025 in je naslovljena krčenje pravic letalskih potnikov. Ob tej priložnosti pa Vas želim tudi obvestiti, da je bila v prispevku uporabljena neustrezna terminologija. V prispevku je bil izrečen stavek: "Nastija Fijolič se kljub spinalni mišični atrofiji, ki jo je prikovala na invalidski voziček, ne pusti omejevat."

Upošteva je interne predpise, kamor sodi tudi Pravilnik o poklicnih standardih, ki opredeljuje poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, ugotavljam, da ni bila v prispevku uporabljena le neustrezna terminologija, temveč je celo v nasprotju s poglavjem 12.2 - "Odnos do invalidov".

Vljudno Vas naprošam, da od urednice informativnega programa in novinarke pridobite pojasnilo o razlogu izbora tovrstne terminologije.

Lepo Vas pozdravljam in se Vam zahvaljujem za pomoč pri informiranju in širjenju zavedanja o pomembnosti izogibanja neustrezni terminologiji.«

Urednica oddaje Koda Ines Kočar

Hvala za obvestilo. Pri obravnavi tem, ki se dotikajo vsebin, povezanih z življenjem invalidov, smo v naši oddaji še posebej pozorni na izrazoslovje in sledimo poklicnim merilom in načelom novinarske etike v programih RTV Slovenija. Izraz, ki je zmotil gledalca, je ušel moji novinarski in uredniški presoji, ter strogemu lektorskemu pregledu, za kar se prizadetim iskreno opravičujem. V prihodnje bomo pri pripravi tovrstnih vsebin še bolj pozorni. Na srečo izraz sogovornice iz prispevka ni zmotil. Upam, da tudi na druge ni vplival do te mere, da bi zaradi tega manj pozornosti namenili vsebini prispevka in našemu prizadevanju za enakovredno obravnavo gibalno oviranih oseb in drugih oseb z različnimi oblikami invalidnosti.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednica je z odgovorom in opravičilom pojasnila, da je do napačnega izraza prišlo nenamerno, vaše opozorilo bo uredništvu Kode tudi v spodbudo za še skrbnejšo pripravo vsebin, povezanih z osebami z invalidnostmi. Pomemben del tega je tudi ustrezno izrazoslovje. Pri tem so programskim ustvarjalcem lahko v pomoč Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki navajajo tudi nekaj napačnih primerov. Med katerimi je tudi uporabljeni izraz »*prikovala na invalidski voziček*«. Pri novinarskem delu prihaja do zelo različnih, vsak dan drugačnih situacij, in kaj hitro se uporabi neprimeren izraz. Zato je pomembno, da programski ustvarjalci večkrat preberejo poklicna merila in s tem prispevajo k enakovrednemu vključevanju vsebin o invalidih v vse programe.

»Opazil sem, da je bilo ime kraterja Jezero vsaj dvakrat izgovorjeno po angleško«

Gledalec **M. K.** je opozoril na napačno izgovorjavo imena kraterja Jezero v britanskem dokumentarcu Sedem dni na Marsu:

»Ogledal sem si ponovitev britanskega dokumentarnega filma Sedem dni na Marsu (Seven Days on Mars), ki se je začela včeraj 31. 5. 2025 ob 20:05 na TV Slovenija 2. Opazil sem, da je bilo ime kraterja Jezero v prvem delu oddaje (morda tudi kasneje, vendar oddaje še nisem pogledal do konca) vsaj dvakrat izgovorjeno po angleško [Džezero].

Menim, da je to velika škoda, saj ime kraterja izvira iz slovenske vasi Jezero pri Brezovici in je trenutno edina uradna značilnost na Marsu, ki je neposredno povezana s Slovenijo. Poimenovanje kraterja s strani Mednarodne astronomske zveze (IAU) leta 2007 je pomemben

simbol mednarodnega priznanja slovenskega kraja, zato bi bilo prav, da se v slovenskem prevodu izgovarja pravilno – torej tako, kot se izgovarja ime vasi Jezero v slovenščini.

Zato vas vljudo prosim, da pri prevodih in priredbah tujih dokumentarnih oddaj, zlasti ko gre za pomembne geografske in kulturne elemente, posvetite pozornost pravilni izgovorjavi slovenskih imen, kadar so ta neposredno povezana s tematiko /.../

Hvala za vaš trud in odličen program.»

Vodja napovedovalcev Radia Slovenija Igor Velše

Tovrstne napake so še posebno obžalovanja vredne, ker nam internet lahko pomaga razrešiti veliko dilem. Ne vem, ali je imel kolega, ki je bral oddajo, v besedilu že fonetični zapis Džezero, to bi lahko razložilo, zakaj je prebral, kot je.

Vsaka taka izkušnja nam vsekakor nalaga, da smo pri pripravi in izpeljavi oddaj še bolj pozorni. Hvala vam za posredovanje, bom govoril s kolegom.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Pojasnilo vodje napovedovalcev kaže na odgovoren odnos do jezika. Tudi sicer izkazujejo radijski bralci visoko stopnjo zavedanja o pomenu pravilne izgovorjave, naglaševanja in drugih podrobnostih govorne izvedbe oddaj. Zato **predvidevam, da se je v tem primeru pripetila nenamerna napaka**. Deloma verjetno tudi zato, ker je (žal) malo slovenskih imen kraterjev in drugih geografskih imen, ki bi se uveljavila v mednarodnem merilu. Ime kraterja Jezero na Marsu je eno takih imen, na katero smo Slovenci lahko zelo ponosni. Zato se vam zahvaljujem za opozorilo.

Poročila ob petih, 8. 6.: Spet »poskus atentata« namesto atentat

Gledalec in bralec S. C. je ponovno opozoril na napačno uporabo besedne zveze »poskus atentata« namesto atentat v [Poročilih ob petih, 8. junija](#) (na 02.45)

»Včeraj pri poročilih spet "poskus atentata". Kakšen "poskus", če pa ima nesrečnik tri kroglice v telesu, od tega dve v glavi? V kritičnem stanju. To je bil atentat. V novici na teletekstu pravilno navedeno "atentat".«

Varuhinja je vodji Službe za prevajanje, lektoriranje in podnaslavljanje na TV Slovenija posredovala opozorilo gledalca v anonimizirani obliki, ob tem pa napisala:

»Kot izhaja iz spodnjih odgovorov lektorske koordinacije julija 2024, naj bi bila na RTV Slovenija priporočena raba izrazov "atentat" ali "poizkus umora", ne pa "poskus atentata". (objavljeno v [Letnem poročilu 2024](#), na str. 155). /.../

Prosim za pojasnilo, ali je šlo za napako ali pa jezikovni svetovalci morda niste poenoteni glede rabe besede atentat.«

Vodja Službe za prevajanje, lektoriranje in podnaslavljanje Barbara Müller

Gledalcu se iskreno zahvaljujemo za opozorilo. Lektorica, ki je bila dežurna v nedeljo, je napako v novinarskem besedilu spregledala in ji je za to strašno žal. V prihodnje bomo na to še bolj pozorni.

ODGOVOR in POHVALA VARUHNJE

Hvala za opozorilo. Zahvaljujem se tudi vodji službe za priznanje napake in opravičilo. Nenamerne napake se dogajajo, Programskimi standardi pa terjajo, da jih programski ustvarjalci priznajo in se zanje opravičijo. S tem izkazujejo odgovoren odnos do občinstva, ki je temelj medsebojnega zaupanja.

Dnevnik, 9. 6.: »Ali je poleti res ob 18.57 že večer?«

Gledalec G. H. je večkrat opozoril na napačen uvodni pozdrav gledalkam in gledalcem, navajamo pritožbo, ki se nanaša na [Dnevnik, 9. junija](#):

»Ali je res ob 18.57 že večer? Ali je res primerno pozdraviti gledalce ob 18.57 z dober večer? Sonce danes zaide ob 20.51. Ali ni šele takrat večer? Ali ni bolj primeren pozdrav z dober dan ali vsaj pozdravljeni? In če imate vi prav, potem mi pojasnite, kdaj se začne pozdrav dober večer? Moje opozorilo je stalno, ker smatram, da je pozdrav napačen /.../.«

VPRAŠANJE VARUHNJE UREDNIŠTVU

Pošiljam pripombo gledalca glede pozdrava »Dober večer« v [Dnevniku, 9. 6.](#) Ponovno je na ta pozdrav opozoril v [Dnevniku, 27. 6.](#). Glede tega smo si dopisovali že lani, kot izhaja iz lanskega junijskega in [letnega poročila varuhinje](#) (str. 158), ste v uredništvu predlagali »poletni« pozdrav »Pozdravljeni«.

Tega se letos držijo v Slovenski kroniki (9. 6., 27. 6.), v Dnevniku pa ne. Junija, ko je sončni zahod (skoraj) dve uri po začetku Dnevnika, sta se v Dnevniku brez reda in logike menjavala dva pozdrava: »Dober dan« (7. 6., 8. 6., 23. 6., 24. 6., 25. 6., 28. 6., 29. 6.) in »Dober večer« (6. 6., 10. 6., 11. 6., 12. 6., 13. 6., 14. 6., 15. 6., 16. 6., 17. 6., 27. 6.) Tudi na najdaljši dan v letu, 21. junija., so gledalke in gledalci slišali pozdrav »Dober večer«.

Prosim za pojasnilo, zakaj nekateri voditelji(ce) pri pozdravu občinstva v juniju niso upoštevali dogovora lektorjev in uredništva za pozdravljanje z »Dober dan« ali »Pozdravljeni«.

Urednica Uredništva dnevnoinformativnih oddaj TV Slovenija Maša Tomažin Hladen

Vaš dopis sem še enkrat posredovala voditeljem in jih opozorila na lanski dogovor, ki se ga je potrebno držati.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednica se je odzvala primerno in pozvala voditelje k spoštovanju dogovorjenih oblik pozdravov v poletnem času in s tem k spoštovanju poklicnih meril in programskih standardov. Ti programske ustvarjalce zavezujejo k jezikovni odličnosti (ki mora upoštevati tudi vsakokratni kontekst), spoštovanju pričakovanj javnosti in k odgovornosti, ki vključuje tudi popravljanje lastnih napak in dialog z občinstvom.

»Lektoric ni, urednice pa ne vidijo ničesar?«

Bralca **B. P.** sta zmotila napačno sklanjanje in raven jezikovnega izražanja v [članku](#) na MMC-ju, 4. junija:

»[Članek o razstavi kondoma v Amsterdamu](#) v rubriki Kultura:

"... predstavljajo redek predmet - skoraj 200 let starega kondoma z erotično upodobitvijo."

Predstavljajo kondoma?!? Dva kondoma? Kondoma pa ni? Lektoric ni, urednice ne vidijo ničesar? /.../

O silnem ponavljanju od naslova do obeh podnaslovov raje ne bi, sem preveč besen zaradi tovrstnega norčevanja iz funkcionalno pismenega bralstva. Raje se učite sklanjanja/pregibanja v 21. v stoletju!

"Redek ohranjen primer 200 let starega kondoma, ki odstira spolno življenje v 19. stoletju"

"Razstava o spolnosti v 19. stoletju bo na ogled do konca novembra"

"V amsterdamskem Rijksmuseumu v okviru postavitve, ki je posvečena spolnosti in spolnemu delu v 19. stoletju, predstavljajo redke predmete - skoraj 200 let starega kondoma z erotično upodobitvijo."«

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM

Napačno sklanjanje je bilo po vašem opozorilu popravljeno. Slabega sloga, ki v naslovu, podnaslovu in uvodu ponavlja isto vsebino in celo iste besede, lektorji ne morejo popraviti. Visoka raven jezikovnega izražanja in stilistike je dolžnost novinarjev MMC-ja, ki vedno žal ni dosežena.

II. TEHNIČNE ZADEVE

Dnevnik, 22. 6.: Poznejši začetek in nezmožnost ogleda prek aplikacije RTV 365

Dva gledalca sta se odzvala na Dnevnik, 22. junija. Enega je zanimalo, zakaj ta dan ni bil na sporedu kot običajno, tj. ob 18.57, drugi pa si ga ni mogel ogledati prek aplikacije RTV 365. Navajamo odziva:

»Zakaj danes ni Dnevnika ob 18.57?« (G. H.)

»Dnevnika ob 19. uri danes ponovno ni mogoče gledati (prek aplikacije RTV 365), saj namesto tega predvaja oddajo *Politično s Tanjo Gobec* /.../« (N. T.)

Vodja Službe za programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov Mihaela Vrbec

V nedeljo, 22. 6., smo začeli Dnevnik 4 min in 30 sek kasneje, po uri ob 19.01.30.

Za pojasnila o razlogu tehnične nepravilnosti se prosim obrnite na vodstvo TV produkcije.

Damijan Kunej iz TV produkcije

Zamuda oziroma izostanek začetka Dnevnika ob 18.57, dne 22. 6. 2025, je bila posledica tehničnih težav, povezanih z nedavno posodobitvijo našega novega medijsko-produkcijskega sistema, namenjenega za upravljanje in avtomatizacijo radijskega in televizijskega programa, ki ga uporablja več medijskih hiš v Evropi.

Ob zadnji nadgradnji je prišlo do nepredvidenih zapletov, ki jih v sodelovanju s proizvajalcem sistema intenzivno analiziramo in odpravljamo. Napaka se je pri nas pojavila prvič in je, glede na do sedaj zbrane podatke, najverjetneje povezana z »bugom« v novi programski opremi.

Do prejema dodatnih informacij s strani proizvajalca uporabljamo začasne rešitve in s tem zagotavljamo čim bolj nemoten potek programa.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Pristojni so hitro in podrobno pojasnili zamik začetka Dnevnika in vzroke za to.

Zamik Dnevnika, osrednje informativne oddaje, ki je vedno točen, je napaka, ki jo gledalci močno občutijo.

Pristojni bi se morali za zamudo gledalcem opravičiti. V ogledu za nazaj in v arhivu nisem videla opravičila voditelja, niti opravičila s pasico.

Varuhinja je pristojne vprašala, ali so se opravičili gledalcem za zamudo s pasico oziroma opravičilom neposredno v Dnevniku.

Strokovni vodja predvajanja TV-programov Bojan Šverko

Dne 22. 6. 2025 je zaradi tehničnih težav, o katerih ste že prejeli pojasnilo TV-produkcije, prišlo do štiriminutne zamude Dnevnika. V nadaljevanju podajam obrazložitev, zakaj se realizator predvajanja gledalcem za zamudo Dnevnika ni opravičil s pasico.

- Realizator predvajanja je takoj po obvestilu režije studia o sistemskih težavah program polnil s promocijskimi napovedniki (4'30") in tako režiji studia 3 omogočil kasnejši, varen začetek Dnevnika;
- Običajno se za tovrstne tehnične težave opraviči voditelj v studiu. Ni praksa, da bi predvajanje programa o težavah studia oziroma režije obveščalo ter se opravičevalo gledalcem s pasico (tudi iz razloga, ker utegnejo pasice prekrivati grafično opremljene prispevke);
- Predvajanje programa posega v program s pasicami le takrat, ko je to vnaprej dogovorjeno oziroma po navodilih vodstva v primeru izrednih dogodkov;
- Realizator predvajanja v konkretnem primeru ni dobil takšnega navodila niti s strani vodstva niti s strani informativnega programa. Prav tako realizator predvajanja nima pristojnosti po lastni presoji s pasicami posegati v program. V navedenem primeru se ni mogel opravičiti za težave, ki so zadevale uredništvo informativnega programa. Prav tako ni bil seznanjen z vzrokom teh težav;
- Zaradi izredne situacije, v kateri je bila pod vprašajem izvedba celotnega informativnega bloka med 19. in 20. uro, je moral realizator prioritetno pripraviti alternativno listo predvajanja z razpoložljivimi polnili. Na tem mestu moram dodati, da je sama tehnična

priprava pasice v obstoječi programski opremi dokaj zamudno opravilo, prav tako kreiranje besedila, ki bi moralo biti lektorsko pregledano. V trenutkih, ko je treba ukreniti vse potrebno za preprečitev večje programske škode, pasice niso prioriteto opravilo.

Urednica Uredništva dnevnoinformativnih oddaj TV Slovenija Maša Tomažin Hladen

Žal nam je, da se ob vsem, kar se je dogajalo, nismo opravičili gledalcem za zamudo ob začetku Dnevnika. Vsa ekipa se je na vso moč trudila in želela, da je Dnevnik brezhiben, kljub vsem tehničnim težavam. Gledalcem se vsekakor opravičujemo in bomo na to v prihodnje pozorni.

Za pojasnilo, ali so bile 22. junija težave pri predvajanju v aplikaciji RTV 365 povezane s tehničnimi težavami, zaradi katerih je zamujal Dnevnik (kar je v odzivu napisal gledalec N. T.), se je varuhinja obrnila na direktorico digitalnih vsebin:

Direktorica digitalnih vsebin RTV Slovenija Kaja Jakopič

Na naši strani nismo zaznali nobenih težav. Za bolj podrobno analizo bi potrebovali več informacij od uporabnika: na kateri napravi je oddaje spremljal, prek spleta ali prek aplikacije, prek katerega operacijskega sistema itd. Iz njegovega sporočila tega ne moremo razbrati.

Odziv gledalca N. T.:

»Oddaje sem spremljal na napravi Xiaomi TV Box (2nd gen), prek aplikacije RTV 365 (OS Android). Je bilo pa isto tudi prek računalnika in spletnega brskalnika Brave Browser/tudi Google Chrome na portalu RTV SLO.

To je sicer zdaj že dokaj irelevantno, ker je nedokazljivo, saj do vsebine od 22. 6. 2025, danes, 4. 7., več ni možno dostopati (max 3 dni nazaj je pri vas možen vpogled).

Rad bi se vam pa kljub vsemu zahvalil, saj že nekaj dni opažam, da vsiljenih oglasov s strani RTV SLO (na aplikaciji RTV 365 - na OS Android), kljub klikanju 20+ oddaj (za testiranje) več ni.

Tudi do oddaje Vreme pred 19. uro je ob npr. 19:30 možno dostopati z ogledom vsebine v živo in vrtenjem nazaj, tako da sem z Vašo storitvijo trenutno zadovoljen. Naj le ostane kot je.«

 ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednica dnevnoinformativnih oddaj v Informativnem programu TV Slovenija se je gledalcem opravičila za zamudo Dnevnika in tudi za izpad opravičila. Zagotovila je, da bodo v prihodnje na to pozorni, zato dodatno priporočilo ni potrebno.

III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Dnevnik, 13. 6.: Odsotnost podnapisov pri poročanju dopisnice iz tujine

Gledalec in predsednik Auris Kranj, **B. H.**, je opozoril na odsotnost podnapisov pri poročanju dopisnice iz tujine Karmen W. Švegl:

»Tako osebno kot tudi v imenu uporabnikov, ki me seznanjajo z nedostopnostjo, moram zapisati pritožbo zaradi delne nedostopnosti osrednjega Dnevnika v petek, 13. 6. 2025, predvsem zato, ker je bil osrednji dogodek tega dne namenjen vojnemu stanju na Bližnjem vzhodu med Izraelom in Iranom. To je seveda zaskrbljujoče za vse nas. A spet smo ostali brez podnaslavljanja ravno pri tem dogodku, saj je bilo poročanje poročevalke Karmen Švegl brez podnapisov, kar se v bistvu redno ponavlja ob najavi izrednih dogodkov in smo potem gladko odrezani od ključnih informacij.«

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju Aida Kampl

Žal je pri dnevnoinformativnih oddajah naš oddelek odvisen od novinarjev, ki pripravljajo prispevke oziroma vsebine zanje. Zakaj gospa Švegl ni oddala tekstov v za to namenjeno orodje, ki ga uporabljajo tako novinarji kot mi, ne vem.

Mi sicer za prispevke, kadar manjka besedilo zanje, vklopimo samodejno razpoznavo govora. Tam se pojavi težava zamika. Poleg tega razpoznavna česa ne prepozna dobro. Če gre za izjavo, ki je zelo kratka, pa sploh ne pride na ekran ravno zaradi zamika, saj jo povezi podnapis, za katerega pa tekst obstaja in mora iti pravočasno na ekran.

Morda bi se bilo dobro obrniti na urednike dnevnoinformativnih oddaj, da se tudi njim dodatno pojasnijo zadeve, zakaj je oddajanje besedila za njihove vsebine tako zelo pomembno.

ODGOVOR VARUHNJE

Pri javljanju v živo je zagotavljanje podnapisov za gluhe in naglušne zahtevnejše kot pri običajnih govornih prispevkih. Zato je več težav pričakovanih. K zmanjšanju teh težav in boljšemu podnaslavljanju lahko prispevajo novinarji, če pošljejo besedilo pred javljanjem v živo. Na zahtevnih terenih, kot so vojna območja na Bližnjem vzhodu, pa je to včasih nemogoče. Kljub temu bom ponovno opozorila urednike Informativnega programa TV Slovenija na pomen pravočasnega oddajanja besedil.

Zamaknjeni podnapisi pri filmu Babica gre na jug, nepodnaslovljene glasbene oddaje

Gledalko I. M. je zanimalo, zakaj so bili zamaknjeni podnapisi pri filmu Babica gre na jug in zakaj vse glasbene oddaje niso podnaslovljene:

»Oglašam se vam v zvezi s podnaslavljanjem oddaj na TV SLO 1 in 2. programu. Moram priznati, da je veliko oddaj uspešno podnaslovljenih, veliko pa slabo ali nič. Začela bom s filmom, ki je bil v sredo - Babica gre na jug - zakaj so bili podnapisi precej zamaknjeni? Film je že starejši in je bilo dovolj časa za ustrezno pripravo podnapisov! Veselila sem se, da bom slovenski film videla in razumela, kaj govorijo, kaj se dogaja.

Druga stvar je, zakaj niso glasbene oddaje podnaslovljene? Ko je bil ob petkih Andrej Hofer, so bili podnapisi, ko je bila oddaja Japajade šov, pa nič!? Zakaj? Verjemite, da imamo gluhi in naglušni tudi radi glasbo, eni bolj, drugi manj! Imamo zvočnike ob sebi, da boljše slišimo in čutimo glasbo. Poleg tega pa radi beremo besedila - kaj govorijo in kaj pojejo! V petek zvečer je bil koncert v čast J. Bončine – Benča ... Zakaj vsaj pesmi niso bile podnaslovljene? Kaj sta voditelja

govorila, smo lahko brali, pesmi pa so bile slabo podnaslovljene, skoraj nič! In vedeli ste, katere pesmi bodo peli, torej je bilo dovolj časa za podnapise pripraviti! Enako velja za oddajo Japajade šov ... vse je bilo že prej posneto - dovolj časa za podnapise pripraviti!

Vemo, da so težave pri podnaslavljanju oddaj, da ni vse, kot mora biti, manjkajo besedila idr. Enake težave imajo tudi v drugih državah - za sprotno podnaslavljanje! Kar je že poprej posneto, bi moralo biti urejeno!

Zahvaljujem se za posredovanje v upanju, da se bo počasi le uredilo.»

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju Aida Kampl

Babica gre na jug je res starejši film, za katerega imamo ustrezno pripravljene podnapise; žal pa je bila tokrat na sporedu rekonstruirana različica filma, za katero smo dobili material prepozno, da bi jo lahko ustrezno popravili. A je bila za ponovitev in v aplikaciji 365 z ustreznimi podnapisi na voljo za ogled, ob premieri pa je žal prišlo do neljubega dogodka, za kar nam je zelo žal.

Petkova glasbena oddaja z Andrejem Hoferjem ni bila nikoli podnaslovljena. Za glasbene oddaje, ki potekajo v živo, samodejno ustvarjenih podnapisov ne moremo imeti, saj jih razpoznavalnik ne prepozna kot bi moral.

Poletna noč – Ta noč je moja pa imata tako 1. kot 2. del koncerta podnapise (v premieri, ponovitvi in v aplikaciji 365)

<https://365.rtvsllo.si/arhiv/poletna-noc/175142563>

<https://365.rtvsllo.si/arhiv/poletna-noc/175143940>.

Kadar so oddaje v živo, če nimamo scenarija na voljo, ne moremo vedeti, kako si kaj sledi, in je tako oddajo nemogoče narediti, žal.

Če bi bilo dovolj časa in dovolj ljudi, ki bi oddaje lahko pripravili, bi bilo še veliko več podnaslovljenih oddaj na letni ravni. Že sedaj pa jih je več kot 14 tisoč.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Vodja oddelka za podnaslavljanje vam je za vsako od oddaj, ki ste jih navedli, podrobno pojasnila okoliščine in težave s podnaslavljanjem. Vnaprej posnete oddaje so praviloma opremljene s podnaslovi za gluhe in naglušne, od decembra lani so s pomočjo razpoznavalnika govora podnaslovljene (sicer nekoliko slabše) tudi številne oddaje, ki se predvajajo v živo. V prihodnje jih bo še več, saj je RTV Slovenija v ta namen pridobila evropska sredstva. Dostopnost vsebin za gluhe in naglušne se zelo hitro izboljšuje. Seveda pa vsaka oddaja, ki je gluhi in naglušni zaradi odsotnosti podnapisov ne morete spremljati, pomeni diskriminacijo dela občinstva. Zato tudi sama ob vsaki priložnosti pozivam k čim hitrejšemu povečevanju števila oddaj, ki imajo podnapise – na vseh programih RTV Slovenija.

IV. VARUHINJA

Pobuda: Poziv Vladi RS k sistemski zakonski ureditvi instituta neodvisnega varuha pravic gledalcev javne RTV Slovenija v skladu z Direktivo (EU) 2018/1808

Gledalec, poslušalec in bralec J. S. je na ministrstvu za kulturo in pravosodje, na Generalni sekretariatu Vlade RS ter na odboru DZ za kulturo in za zadeve EU naslovil poziv k »sistemski zakonski ureditvi instituta neodvisnega varuha pravic gledalcev javne RTV Slovenija«. Povzemamo poziv, ki ga je poslal v vednost tudi varuhinji:

»Na vas se kot državljan Republike Slovenije in uporabnik javnih medijskih storitev ponovno obračam v zvezi z vprašanjem neustrezne sistemske ureditve instituta varuha pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija, ki se v obstoječi obliki ne sklada z obveznostmi, ki jih Republiki Sloveniji nalaga evropski pravni red, zlasti Direktiva (EU) 2018/1808.

1. Pomanjkljivosti trenutne ureditve

Trenutni institut »varuha gledalcev«, kot je določen zgolj z notranjimi akti RTV Slovenija, nima:

- zakonske podlage,
- zagotovljene institucionalne neodvisnosti,
- izvršilnih pooblastil,
- jamstev za učinkovitost in zavezujočnost priporočil.

Kot upravičeno opozarja tudi Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS (AKOS) v svojem odgovoru z dne 18. 6. 2025, direktiva sicer ne zahteva poimenovanja tega mehanizma, a izrecno določa obveznosti držav članic, da zagotovijo:

- neodvisne in učinkovite pritožbene mehanizme (člena 30a in 28b Direktive),
- pravico do odgovora in dostopa do pravnih sredstev,
- možnost koregulacije s funkcionalnim nadzorom,
- nadziranje izvajanja teh obveznosti s strani nacionalnega regulatorja (člen 30 Direktive).

Če Republika Slovenija trenutno omogoča, da funkcijo varstva pravic opravlja oseba, ki je formalno zaposlena znotraj nadzorovane institucije, brez avtonomije in brez pravne podlage v posebnem zakonu, potem tak mehanizem ne more izpolnjevati osnovnih pogojev za skladnost z Direktivo in načeli pravne države.

2. Institucionalni in pravni vidiki

Ureditev, kjer varuh:

- ni neodvisen organ,
- nima lastnega proračuna,
- nima pravice do odločanja ali nadzora nad izvedbo svojih priporočil,

ni v skladu z načeli neodvisnosti, učinkovitosti in odgovornosti, ki jih zahteva evropski pravni red ter mednarodni standardi o varstvu uporabnikov medijskih storitev.

3. Poziv k zakonodajnemu ukrepanju

Na podlagi navedenega vlado pozivam, da:

1. nemudoma opravi celovito pravno presojo trenutne ureditve instituta varuha gledalcev RTV v luči Direktive (EU) 2018/1808;

2. sproži postopek priprave posebnega zakona, ki bo vzpostavil:

- zakonsko opredeljen in neodvisen institut varuha,
- zagotovil proračunsko avtonomijo in
- podelil ustrezna izvršilna pooblastila,
- vključno z možnostjo posredovanja AKOS ali sodiščem v primeru kršitev;

3. zagotovi sodelovanje strokovne in zainteresirane javnosti v razpravi o novi sistemski ureditvi. Zaradi pomena neodvisnega varstva pravic gledalcev in poslušalcev – kot nujnega elementa delovanja javnega medija se pričakuje, da bo vlada ukrepala skladno z ustavno dolžnostjo varovanja človekovih pravic in spoštovanja evropskega prava.

V vednost se daje ta dopis tudi predsednici Republike Slovenije, ki je v svojem mandatu že prejela pobudo v enaki smeri.«

V. SPLOŠNO

Pobuda: »RTV Slovenija naj bo odprta zborovskemu petju in delom slovenskih skladateljev«

Poslušalec S. J. je varuhinji poslal pobudo, v kateri je zapisal, naj bo RTV Slovenija v svojih programih odprta za zborovsko glasbo in dela slovenskih skladateljev:

»Pred leti sem v javljanju v pogovoru z urednikom in kasneje takratnim direktorjem RTV Slovenija posredno dosegel najprej jutranji radijski glasbeni prispevek z zborovsko pesmijo ali v zadnjem času z ljudsko glasbo okrog pol šeste ure zjutraj in kasneje polurno oddajo ob nedeljah ob cca 9.30, (Za)pojte z nami. Na slednje sem reagiral zato, ker Radio Slovenija v svojem Prvem programu sploh ni predvajal zborovskega in njemu podobnega petja. Po zadnjih podatkih v TV-oddaji Ah, ta leta! imamo v Sloveniji od 2500 do 3000 vokalnih skupin/zborov z okrog 80 tisoč pevci. Nanje pa je tako ali drugače vezanih več deset tisoč ljudi. Tudi verjetnih poslušalcev radia ali rednih spremljevalcev teh nedeljskih oddaj. In kaj se dogaja z njimi? Glasbeni uredniki vanj tlačijo kakršno koli domače in tuje petje ter klasično glasbo, ki nikakor ne pokriva vabila, da naj zapojemo z njim. Moj namen – žal nisem bil kasneje povabljen k snovanju oddaje, kljub dolgoletnim radijskim izkušnjam – je bil, da predvajajo priljubljeno, poznano slovenko zborovsko petje iz vseh generacij in vseh skladateljev skladb za odrasle. Otroško, mladinsko, sodobno glasbo, tuje petje pa naj glasbeni uredniki/redaktorji umestijo v tematsko primerne oddaje, da bodo poslušalci in ustvarjalci dojeli, kako bogato je to poustvarjanje od vrtcev do upokojenskih zborov. To nam je omogočila oddaja na TV Slovenija 14. junija Zapojmo skupaj v ciklu Ah, ta leta! z urednico Nevo Novljan, in v kateri so sodelovali zbor škofijske gimnazije s Trnovega in zamejski partizanski pevski zbor oziroma njihove zborovodkinje. Bil sem presenečen, a verjetno v nadaljevanju ponovno razočaran, saj poleg prej navedenih radijskih oddaj in le-te najbrž ta tako čaščena ljubiteljska dejavnost še vedno ne bo imela primerne časa v programih RTV Slovenija. Morda pa, da ne bo potrebno ves čas poslušati in brati o dajatvi 14,02 evra mesečno.

Torej, RTV Slovenija naj bo v radijskih in TV-programih odprta zborovskemu petju slovenskih zborov in delom slovenskih skladateljev.»

Urednik Uredništva glasbenega in razvedrilnega programa na Radiu Prvi Matej Jevnišek

Zborovska glasba ima na Prvem radijskem programu mesto malodane vsak dan. V jutranjem pasu lahko slišite zborovsko pesem, ki je vpeta v program in jo izbere glasbeni urednik, odvisno od dneva in tipa jutra.

V Prisrčnici (jutranja rubrika ob 5:25) predstavljamo ljubiteljsko kulturo vseh glasbenih zvrsti, tudi zborovsko, male vokalne skupine in vokalno-instrumentalne zasedbe. Nadalje vsak večer po Lahko noč, otroci predvajamo otroško pesem, ki je povečini izbrana v izvedbi naših Otroškega in Mladinskega pevskega zbora RTV ali šolskih pevskih zborov s celotne Slovenije (posnetki vrtčevskih so slabše kakovosti oziroma jih je zelo malo, pa niti ni namenjeno predšolsko petje snemanju, namenjeno je spodbujanju petja in vzgoji v skupinsko dejavnost). Ob sobotah zjutraj se v oddaji Radijski ringaraja (08.05 – 09.00) prav tako predvaja ogromno zborovskih (otroških in mladinskih) pesmi.

Ob nedeljah po Radijski igri za otroke (08.00 – 09.00) je preostanek ure namenjen otroški in mladinski zborovski ustvarjalnosti.

Nato pa je vsako nedeljo na sporedu oddaja Prvi poje (09.30 – 10.00), v kateri predvajamo zborovsko ustvarjalnost Slovenije in sveta. Namenoma omenjam tudi svet, saj sem oddajo od leta 2019 pripravljala skupaj s sodelavko v tandemu, od leta 2020 do 2024 pa sam – vsako nedeljo. V njej sem izbral glasbo povečini domačih zborov in skladateljev, le za kakšen verski praznik sem posegel po tuji literaturi, ki se mi je zdela primerna. Od jeseni 2024 oddajo sooblikuje študentka zborovodstva in glasbene pedagogike, tudi sama zborovska pevkica v APZ Tone Tomšič in posega enakovredno po domači in tuji zborovski literaturi. Namreč ne moremo in smemo se omejevati zgolj na naše področje, saj naši zbori prepevajo tudi tujo literaturo in iščejo posnetke. Zato lahko prav vsako nedeljo prisluhnete zborovski glasbi, pospremljeni s strokovnim veznim besedilom, da zborovsko pesem in vsebino osmislimo in jo osvetlimo z različnih zornih kotov – a poudarek je na glasbi, ne na veznem besedilu.

Urednica za zborovsko glasbo programa Ars Brigita Rovšek

Zborovsko glasbo je na programu Ars mogoče slišati predvsem v okviru štirih specializiranih oddaj:

Tor, 18.20 - 19.00: Zborovska glasba

Posnetki iz radijskega arhiva s poudarkom na slovenskih izvajalcih, v kalejdoskopu od stare glasbe do najnovejših partitur, od strokovnjakov za staro glasbo pa do oboževalcev Slovenskega okteta.

Pet, 11.25 12.00: Zborovski kotiček za mlade

Oddaja je rezervirana za mlade glasove in njim tudi namenjena. V njej lahko slišite najnovejše koncertne in arhivske posnetke slovenskih otroških in mladinskih zborov ter posnetke s tekmovanj/pevskih revij v Zagorju in Celju.

Pet, 22.05 - 23.00: Zborovski koncert

Vsebinsko oddaje določajo koncerti:

- s tekmovanja Naša pesem in Mednarodnega zborovskega tekmovanja Gallus v Mariboru;
- iz ponudbe Evropske zveze radijskih postaj/EBU;
- iz Sakralnega abonmaja uršulinske cerkve Sv. trojice v Ljubljani.

To pomeni, da smo na zborovski sceni popolnoma v koraku z najboljšimi izvajalci na svetu – še toliko bolj, ker so slovenski zbori na vrhu svetovne zborovske piramide.

Sob, 10.05 - 11.00: Zborovski panoptikum

Oddaja je namenjena slovenskemu aktualnemu zborovskemu dogajanju: enkrat na mesec se posvečamo primorskim zborovskim dogodkom, enkrat štajerskim, trikrat pa dogodkom v osrednji Sloveniji, na Dolenjskem in Gorenjskem ter v zamejstvu. V oddaji lahko slišite najnovejše in najodmevnejše arhivske in koncertne posnetke, predstavitve izjemnih zborov, zborovske notne literature, priročnikov, pesmaric in pogovore z organizatorji različnih zborovskih dogodkov.

Na programu Ars neposredno prenašamo vse koncerte zborovske in vokalno-instrumentalne koncerte Zbora Slovenske filharmonije, abonmajev Pretežno vokalni cikel/PVC in Vokalno-instrumentalni cikel/VIP.

Termini so odvisni od Slovenske filharmonije, ponavadi sta to dva koncerta na mesec, ob petkih in sobotah od 19.30 do 21.00.

Redno neposredno prenašamo tudi koncert za veliko nagrado Mednarodnega zborovskega tekmovanja Gallus v Mariboru in finale tekmovanja Naj narodi pojo/Let the Peoples Sing/EBU.

Redno prenašamo tudi vokalne in vokalno-instrumentalne koncerta s Festivala Seviqč in Festivala Radovljica (ponavadi štiri koncerte). Predvsem slednji je s svojo rdečo nitjo Hrenovih kornih knjig izjemno pomemben za slovensko vokalno ostalino in najnovejša dognanja na tem področju.

Posamezne zborovske skladbe na programu Ars lahko slišite tudi v Glasbenih jutranjicah (vsak dan od 6.05 do 10.00), Arsovih spominčicah (12.05 - 13.00) in priložnostno v oddajah Skladatelj tedna, od ponedeljka do petka od 10.05 do 11.00.

Urednik Uredništva glasbenih in baletnih oddaj TV Slovenija Daniel Celarec

Hvala za vaše mnenje. Televizija Slovenija z Uredništvom glasbenih in baletnih oddaj posebno skrb posveča tudi zborovski glasbi. Zborovsko glasbo redno snemamo in uvrščamo v programe Televizije Slovenija, najdete jo lahko predvsem v terminu *Glasbena matineja* (nedelje, TV SLO 2 okoli 8ih), pa tudi v drugih, izrednih terminih. Posebno mesto ima zborovska glasba vsakoletno tudi v *Dobrodelnem Miklavževem koncertu*. V letu 2025 smo za naš televizijski arhiv posneli zborovsko prireditev *Koroška poje 2025*, koncert *36. Mednarodnega mladinskega pevskega festivala Celje*, pred nami sta v tem letu še dve pomembni zborovski prireditvi, ki ju nameravamo posneti - *Slavnostni koncert ob 100. obletnici Učiteljskega pevskega zbora* in snemanje mladinskega zborovskega dogodka *Potujoča muzika*.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Iz odgovorov urednikov lahko razberemo, da posvečajo omenjeni programi zborovskemu petju in zborovski glasbi zelo veliko pozornosti. Celo bistveno več, kot ste navedli v vaši pobudi. Radio

Slovenija ima več programov, zato je smiselno, da so vsebine razporejene glede na pričakovanja občinstva posameznega programa. Poleg navedenih programov je zborovsko glasbo mogoče slišati tudi na Radiu Koper in Radiu Maribor.

Uredniki so spomnili še na dve pomembni vlogi javne RTV Slovenija. Prva izhaja iz Zakona o RTV Slovenija, ki v 4. členu med nalogami javne službe navaja, da RTV »predstavlja in promovira slovensko kulturo, spodbuja kulturno ustvarjalnost ter svobodo umetniškega ustvarjanja in zagotavlja ustvarjanje, poustvarjanje ter posredovanje umetniških del«, in iz Programskih standardov RTV Slovenija, ki med nalogami v interesu javnosti zapisujejo »spodbujanje vsestranske kulturne in umetniške ustvarjalnosti ter mednarodnih kulturnih izmenjav«.

Tega RTV ne sme opravljati stihjsko, temveč z uredniškim sitom, ki poskuša posredovati poslušalcem kakovostne zborovske skladbe različnih izvajalcev. V mnogih oddajah spremlja zborovske pesmi besedilo, ki poslušalce opomni na marsikateri poudarek in podrobnost, ki bi ju sicer spregledali. S tem RTV Slovenija omogoča dialog med ustvarjalci in občinstvom, ki je pri kulturni in umetniški ustvarjalnosti bistven.

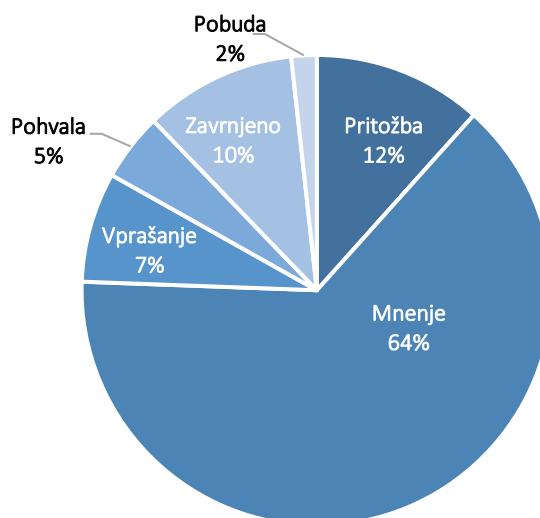
Vsekakor se vam iskreno zahvaljujem za vaša mnenja. Tudi sama pri urednikih, pa tudi pri pristojnih komisijah Sveta RTV Slovenija, spodbujam razpravo o zastopanosti različnih glasbenih zvrsti v vseh programih RTV Slovenija. Zaradi kadrovskih, finančnih in drugih razlogov se razmerja med posameznimi glasbenimi zvrstmi z leti spreminjajo, spreminja se tudi glasbena ustvarjalnost in poustvarjalnost, spreminjajo se tudi pričakovanja poslušalk in poslušalcev glede glasbene ponudbe, v zadnjih letih tudi načini, po katerih dostopajo do glasbene ponudbe Radia in TV Slovenija. Zato je primerno, da vodstvu Radia in TV Slovenija občasno preverita in po potrebi spremenita obseg in vsebine glasbenih oddaj, glasbo, ki se pojavlja v drugih oddajah, pa tudi načine posredovanja glasbe glede na spremenjene navade občinstva.

STATISTIKA

Naziv OE	JUNIJ 2025	MAJ 2025	JUNIJ 2024	Mesečno povprečje 2024
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA				
SKUPAJ	49	72	62	78,42
Informativni program	28	39	23	40,83
Kulturno umetniški program	6	9	12	7,5
Razvedrilni program	6	10	4	7,67
Športni program	5	1	20	10,58
TV Koper	0	0	0	0,25
TV Maribor	1	0	0	0,17
Splošno	3	13	3	11,42
PPE RADIO SLOVENIJA				
SKUPAJ	11	6	12	9
Radio Prvi	7	2	9	5,58
Val 202	1	4	1	1,33
Ars	0	0	0	0,17
Radio Koper	0	0	0	0,83
Radio Maribor	1	0	0	0,17
Radio Si	0	0	0	0,08
Splošno	2	0	2	0,83
RTV - PROGRAMI ZA NARODNI SKUPNOSTI				
SKUPAJ	2	0	0	0,25
TV Capodistria	0	0	0	0,17
Radio Capodistria	1	0	0	0,08
TV studio Lendava	0	0	0	0
Pomurski madžarski radio (MMR)	1	0	0	0
PPE MMC				
SKUPAJ	51	24	44	34,67
Novinarske vsebine	24	12	7	10,33
Uporabniške vsebine	26	11	36	22,5
Storitve	1	1	1	1,83
RTV SLOVENIJA				
SKUPAJ	59	59	94	85,17
Jezikovna kultura	25	9	5	8,67
Oglaševanje	1	7	12	7,83
Dostopnost in prilagojeni programi	4	4	0	4,75
RTV-prispevek	1	7	9	2,75
Tehnične zadeve	5	4	13	6,25
RTV SLO - splošno	4	10	13	11,09
Svet RTV Slovenija	0	1	0	0
Varuhinja	1	0	2	1,83
Zavrnjena obravnava	18	17	40	42
VSI ODZIVI	172	161	212	207,5

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	<u>172</u>	Mesečno povprečje 2024
Pritožba	20	22,67
Mnenje	110	116,83
Vprašanje	13	13
Pohvala	8	9,08
Pobuda	3	3,92
Zavrnjeno	18	42

SKUPAJ	<u>172</u>	Mesečno povprečje 2024
Elektronska pošta	132	143,92
Spletni obrazec	19	22,75
Pismo	1	2
Telefon	20	38,83

